

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XII.

Ljubljana, 18. januarja 1940.

Štev. 3 (535)

Danes:

Ogledalo demokracije

(Gl. str. 9)

Zakonom se vsi pokorimo samo zato, da moremo biti svobodni.

Cicero, rimski govornik (106.—48. pr. Kr.)

»DRUŽINSKI TEDNIK«

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III. Poštna predal št. 345. Telefon št. 33-32. — Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.398. — Rok obpisa ne vračamo, nefrankirani dopisov ne sprejemamo. Za odgovor je treba priložiti za 3 dni znak.

MARČNINA

1/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, vse leto 80 din. V Franciji na leto 40 fr. V Franciji 70 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolara. Drugod sorazmerno. — Naročnino je plačati vnaprej.

GENE OGLASOV

V tekstnem delu: enostolpna politna vrsta ali njen prostor (višina 3 mm in širina 55 mm) 7 din; v oglašnem delu 450 din. V dvobarvnem tisku cene po dogovoru. Notice: beseda 2 din. Malo oglasi: beseda 1 din. Oglasni davek povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Japonska se približuje Anglosasom

Nov alarm na Holandskem in v Belgiji. — Pomen obiska kneza Pavla v Zagrebu

V Ljubljani 17. januarja

Teden, ki je za nami, utegne biti med najvažnejšimi v zadnjih letih. Naj na kratko registriramo dogodke, ki mu dajejo tak pečat.

V Tokiu so dobili novo vlado. Japonska je sicer nekakšna totalitarna država (ne 100%no totalitarna; vse, kako manj kakor Nemčija in Rusija), zato navadno ne pomeni dosti, če spremeni svojo vlado. To pot utegne biti drugače.

Novi ministrski predsednik admiral Jonaj velja namreč za zagovornika anglo-ameriško-francoske orientacije.

V zadnjih letih je vel iz Tokia tako oster protiangleški veter, da smemo v spremembi njegove smeri videti dogodek malone epohalnega pomena. Kdor vestno zasleduje dogodke, se bo spomnil, kdaj približno se je začel veter obračati: nekako v avgustu. To se pravi, v času, ko sta Nemčija in sovjetska Rusija našli formulo za medsebojno pobotanje. Izprva je v Tokiu nastala precej vidna neorientiranost, potem se je pa krmilo vladne politike jelo takisto precej vidno obračati na levo. (Japonska politika je računati na levo.)

(Japonska politika je računati na levo.) Japonska politika je računati na levo. (Japonska politika je računati na levo.)

Novi predsednik japonske vlade je sicer v svoji prvi izjavi poudarjal, da si želi čim iskrenejšega prijateljstva s sovjetsko Rusijo, a obenem so je zavzemal tudi za zboljšanje razmerja z USA. Njegov zunanji minister Arita je pa izrekel željo, naj bi se zlasti razmerje do Velike Britanije čim bolj popravilo. Jasno je torej, na čem je največji poudarek.

Preobrat japonske zunanje politike je po eni strani posledica razočaranja nad Nemčijo, po drugi strani pa sad spoznanja, da je Kitajska pretrd oreh ne samo za japonsko vojaštvo, ampak še mnogo bolj za japonsko narodno gospodarstvo. Nobena skrivnost nam-gospodarstvo. Nobena skrivnost nam-gospodarstvo.

Spremenitvijo japonske zunanje-politične smeri se bo seveda prej ali slej tudi bistveno spremenilo politično lice vsega sveta. Zakaj, Japonska je bila sicer eden izmed belemu svetu najbolj oddaljenih, a hkratu tudi najvažnejših členov tiste grupacije

NJ. VIS. KNEZ PAVLA

K obisku kneza namestnika in knežine Olge v Zagrebu. (Gl. naše pregledno poročilo na 2. strani.)

držav, ki se je začela oblikovati po vojni z nalogo, da preobrazi svet. Ta člen se je začel rahljati in vse kaže, da je samo še vprašanje časa, kdaj bo počil in raztrgal verigo.

(Nemara je v luči najnovejših dogodkov na Daljnem Vzhodu postal brezpredmeten tudi članek, ki smo ga te dni brali v berlinskem listu *Börsezeitung* o ustvarjanju nekakšne politične »Velike Evrazije«, t. j. Evrope + Azije. Po pisanju tega lista naj bi namreč Nemčija, Rusija, Italija in Japonska ustvarile nekakšen »evrazijski prostor«, da bi tod »branile svojo pravico do ekspanzije in svojo pravico do življenjskega prostora pred kapitalističnimi velesilami.«

Drugi dogodek prejšnjega tedna, ki se nam zdi v sedanjih časih zelo velikega pomena, je novi alarm na Holandskem in v Belgiji.

Naši bralci se bodo še spomnili, da so se lani v novembru na lepem razširili glasovi, da pripravljajo Nemci napad na Belgijo in Nizozemsko, češ da bi hoteli priti do Rokavskega preliva — kakor leta 1914. — In tako zadeti Veliko Britanijo na njeni najobčutljivejši točki. Novembra sta Belgija in Holandska poklicali pod orožje več letnikov, Holandska je pa razen tega izpustila vodó v nekaterih predelih ob nemški meji.

Minil je november in alarm se je polegel. December je bil miren, prav tako tudi prva tretjina januarja. Zda beremo in slišimo na lepem o novem alarmu. Po zahodnih poročilih se zbirajo ob belgijski in nizozemski meji nemške armade več stotisoč mož; Belgijci poročajo razen tega skoraj vsak dan o nemških letalih, ki prelete njihovo ozemlje.

V trenutku ko to pišemo, je napestost nekoliko popustila, vendar sta po belgijskih in holandskih uradnih poročilih obe državi »vse ukrenili za varnost svoje domovine in mirno gledata v bodočnost, ker sta pripravljeni na vse.«

Zgolj z vojaškega stališča čas ne bi bil neugoden za napad na Holandsko, ker je njena glavna obramba — voda — od hudega mraza marsikod zamrznila.

Tretji dogodek — odstop britanskega vojnega ministra — spada sicer še v predzadnji teden, vendar sega s svojimi najvažnejšimi izrastki še prav v včerajšnji dan. Včeraj sta namreč Hore-Belisha in Neville Chamberlain podala v britanskem parlamentu svoji izjavi.

Važno na njunih izjavah je to, da nista ničesar povedala. Sodeč po nju-

nih besedah, je Hore-Belisha zelo počaščen, da je smel iz Chamberlainovih rok sprejeti odslovlitev iz ministrstva, ki ga je tako srečno reformiral — Chamberlain po drugi strani je pa srečen v upanju, da bo Belisha v bližnji bodočnosti lahko spet z njim sodeloval.

Za nepoučenega bralca je to kitajščina. Za človeka, ki zna politično angleščino prevesti v evropsčino, pa pomenita včerajšnji govoranci v londonski spodnji zbornici, da se je za kulisami nekaj velikega zgodilo in da se v Londonu pripravljajo še zelo zanimive stvari.

Četrti dogodek, nikakor ne najmanjši, se je pripetil v naši domovini: obisk Nj. Vis. kneza namestnika Pavla v Zagrebu. O tem dogodku poročamo obširneje na 2. strani, zato ga na tem mestu samo s poudarkom registriramo. Da je ta obisk velikega političnega pomena ne samo za našo kraljevino, ampak tudi za ostalo Evropo, dokazuje že okoliščina, da ga s pozornostjo omenjajo in poudarjajo njega veliki pomen ne samo nevtralni časopisi, ampak tudi tisk in radio obeh vojskujočih se strank.

Observer

Poučne številke iz Amerike

Nadaljevanje z 9. strani

Kaj mislijo Američani o Lindbergu

Druge zanimive številke govore o popularnosti polkovnika Lindbergha kot politika.

Prvo vprašanje: Ali ste za to, da stopi Lindbergh v vlado? Kot vojni minister, recimo?

Da 26,3%
Ne 54,4%
Ne da ne ne 19,3%

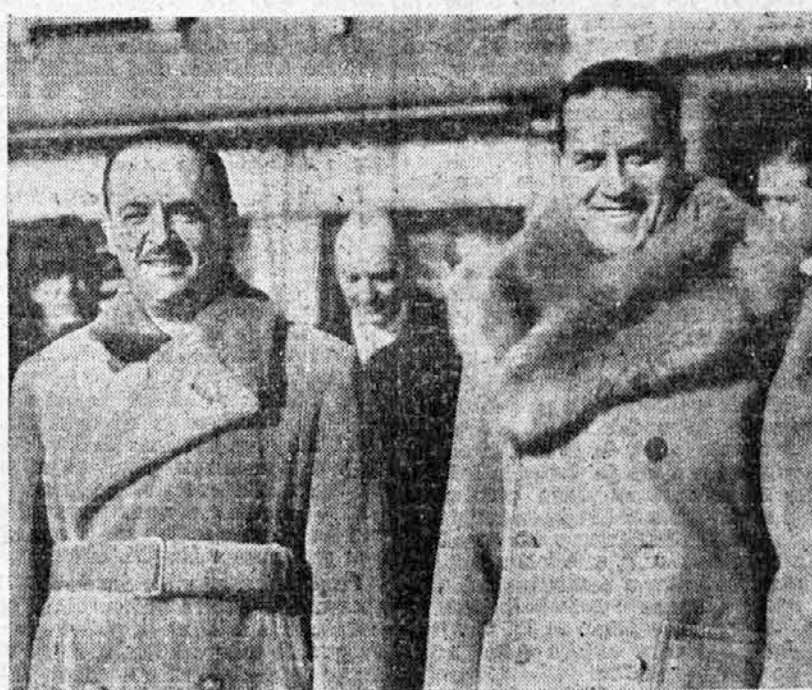
Drugo vprašanje: Ali ste za to, da postane Lindbergh predsednik Združenih držav?

Da 25,6%
Ne 60,3%
Ne da ne ne 14,1%

Vojna in mir

Oglejmo si zdaj vprašanja vojne in miru. Najvažnejše je seveda: ali je verjetno, da se bo USA udeležila vojne ali ne.

Vstop USA v vojno
je gotov 9,9%
je verjeten 29,2%
je kakor 1:2 . . . . . 22,8%
je neverjeten 22,2%
je nemogoč 4,0%
Nedoločni odgovori 11,9%

K obisku grofa Csakyja pri grofu Ciano. Italijanski in madžarski zunanji minister grof Ciano (na desni) in grof Csaky, fotografirana v Benetkah

Torej: da se bo USA gotovo ali pa z veliko verjetnostjo udeležila vojne, misli 39,1 Američanov; da je njen vstop v vojno neverjeten ali nemogoč, pa misli 26,2% ljudi v USA.

Komu žele zmago?

Stališče Američanov do Nemčije je znano: manj kakor 1% ameriških prebivalcev želi Nemcem zmago. Toda to ne pomeni, da so Američani z zavezniki zadovoljni.

Poglejmo, kaj mislijo o Angliji:

Velika Britanija ni vredna posebnih simpatij, ker je zrasla z istimi metodami kakor 9,8%

Velika Britanija je na splošno korektna, toda pozabiti ne smemo lastnih in izolacionističnih koristi 25,5%

Angleži niso angeli, toda njihova mornarica brani našo trgovino 16,2%

Angleži so nam po krvi v sorodu in branijo z nami vred demokracijo 33,3%
Nedoločni odgovori 10,2%

Ali Nemčija ogroža USA?

Vprašanje: Če bi Nemčija zmagala nad zavezniki: ali mislite, da bi potem postala nevarna Ameriki?

Odgovori:
Da 61,2%
Ne 27,3%
Ne da ne ne 11,5%

Problem zmage

Vprašanje: Kadar bo neizpodbitno, da bodo zavezniki premagali Nemčijo, ali mislite, da bi bilo prav, če odnehajo, ako bi Nemčija prosila za

mir? Ali bi pa bilo boljše da nadaljujejo vojno dotlej, dokler ne bo Nemčija tako popolnoma na tleh, da ne bo nikdar več vstala kot veselja?

Odgovori:

Sklene naj se mir, kadar Nemčija zaprosi zanj 32,3%
Vojna naj se nadaljuje do konca 57,1%

Toda te številke ne dokazujejo, da bi se Američani brezpogojno zavzemali za sklenitev neusmiljenega miru.

Naj spet številke govore: Nemčijo je treba tako razkosati, da se ne bo nikoli več opomogla kot narod 19,2%
Uničiti je treba . . . . . in hitlerizem, ne pa Nemcev 50,5%
Nemčijo je treba popolnoma razorožiti 14,4%
Nemčijo je treba obnoviti v stanju l. 1914. z njenimi kolonijami itd. 5,0%
Drugi predlogi 1,5%
Nedoločni odgovori 9,4%

Američani in vojna na Finskem

H koncu še nekaj januarjskih števil iz Gallupovega instituta samegal

Na vprašanje, na čigavi strani so njihove simpatije, na sovjetski ali na finski, so Američani takole odgovorili:

Za Finsko 88%
Za Rusijo 10%
Nedoločni odgovori 2%

Lani ob tem času je bila slika bistveno drugačna:

Za Rusijo 80%
Za Nemčijo 20%

(Po Paris-soir)

General Mannerheim, finski vrhovni poveljnik v bojih proti Rusiji.

CHURCHILL NA FRANCOŠKI FRONTI
Angleški mornariški minister Winston Churchill inspicira častno četo letalcev na angleškem odseku fronte

ENA PROTI TREM

JUNAŠTVO MLADE FINSKE ŽENE

Danes, ko so si ženske v marsikateri državi priborile svoje pravice, in ko jim mnogi moški še te pravice odrekajo, beremo pogosto iz vseh delov sveta poročila o izrednih dejanjih modrih ali pogumnih žensk. Pričujoča popolnoma resnična zgodba iz sodobne vojne med Finci in Rusi nam pripoveduje o izrednem junaštvu neke mlade finske žene, ki se je popolnoma sama s puško v roki postavila po robu trem ruskim vojakom.

Helsinki, januarja

Pred kratkim je v vseh finskih in nekoliko pozneje tudi v ruskih vojaških krogih zbudilo pozornost izredno junaštvo mlade finske žene, tovarniške delavke Margite Kornije. V najhujšem mrazu in skozi največje nevarnosti je odšla pred bojiščem s puško v roki na finsko fronto, da bi kot ljubeča žena nesla svojemu možu toplo obleko in nekaj hrane.

Do svojega moža je Margita srečno prišla. Po enem dnevu počitka se je napotila nazaj v zaledje. Na nesrečo je pa med potjo zašla. Tavalala je po gozdu sem in tja in na lepem našla na rusko patrolo treh vojakov. Hotela se je skriti, a bilo je že prepozno. Rusi so jo že opazili. Začela se je borba na življenje in smrt. Ruski vojaki so začeli nanjo streljati. Ker je bila pa razdalja med njimi in njo precej velika, je noben strel ni zadela. Posrečilo se ji je skriti za precej veliko deblo in počakati, da grede Rusi mimo nje. Izkoristila je priložnost in nekajkrat ustrelila nanje. S prvim strelom je ranila enega izmed vojakov. Druga dva sta se znašla v mučnem položaju. Nekaj časa sta streljala nazaj. Naposled je eden izmed njih prišel ranjenega tovariša in z njim izginil. Tretji je še ostal in streljal dalje. Čakal je, kdaj bo Margita prišla iz za debla. Najzanimivejše je pa to, da Rusi niti slutili niso, da se bore le s šibko žensko.

Ruski vojak in hrabra Margita sta nekaj ur prežala drug na drugega. Margita je bila že čisto premrta in onemogla. Odločila se je za skrajnost. Trikrat je ustrelila in stekla proti ruskemu vojaku. Eden njegovih strelcov jo je opazil in Margita je padla v sreg. Cutila je, da rana ni nevarna, ker je imela pa samo še nekaj nabojev v puški, je hotela počakati, da se ji Rus približa. Čakala je nekaj ur, toda Rusi ni bilo na spregled. Ker se je dan že nagibal, je Margita vedela, da ji preti neizbežna smrt, če se dalje ostane v takšnem položaju. Počasi in previdno je stopila proti mestu, kjer je ležal ruski vojak. Bil je negiben. Bilo ji je jasno, da je hudo ranjen ali pa popolnoma premrl.

Stekla je do njega in videla, da je

Sonja Henie želi postati ameriška državljanka

Los Angeles, januarja.

Večletna svetovna prvakinja v umetnem drsanju in znana filmska zvezda Sonja Henie bi rada postala ameriška državljanka. Najbrže bodo ameriške oblasti ugodile prošnji mlade filmske igralke.

Ob tej priložnosti je Sonja Henie izjavila časnikarjem, da je že pred dvema letoma hotela zaprositi za ameriško državljanstvo. V poslednjem trenutku so jo pa njeni rojaki odvrnili od tega namena. Zdaj pa se ji zdi, da je njena dolžnost, da postane ameriška državljanka, ker že nekaj let živi od denarja, ki ga zasluži v Ameriki, torej od denarja ameriških državljanov.

Tale pes, ime mu je Rolf, je ta dni potoval iz Evrope v Ameriko. Njegov lastnik ga je namreč pred kratkim, ko je odpotoval iz Evrope, pustil v stari celini, toda ko je prišel v Ameriko, se mu je tako stozilo po štirinajstem zvestem prijatelju, da ga je kar brozjavno velel poslati domov, v Ameriko. Na sliki vidimo psa ob prihodu v Ameriko.

vojak nesposoben za vsakršen odpor. Vzela mu je puško, mu zvezala roke in ga okrepčala z rumom. Potlej mu je ukazala, da mora stopati pred njo. Hodila sta dobro uro in prispela do nekega gozdička, kjer je Margita spoznala, da je v bližini finskega oporišča. Zakurila je ogenj, svojemu ujetniku zvezala tudi noge in ga pustila pri ognju. Sama je odšla do finskih straž in jih obvestila, da je pripeljala s seboj ujetnika.

Sele v finskem zaklonišču, ko je hrabra Margita slekla toplo obleko, kožuh in pahovko, je ruski vojak videl, da ga je v ujetništvo pripeljala žena. Bil je tako presenečen, da ni mogel zamolčati finskim častnikom, kako hrabro se je borila mlada finska žena.

Alah in prvi telefon v Arabiji

Telefon je v mnogih krajih širom po svetu našel na nepričakovane težkoče. Najhujše je pa bilo v Arabiji. Ko je hotel kralj Ibn Saud napeljati prvo telefonsko progo v mestu Ruidi, so se muslimanski verski poglavarji temu odločno uprli. Trdili so, da so

Na finsko-ruski fronti so danes smučli eno glavnih prometnih sredstev. Na sliki vidimo rusko ogledniško četo — kajpak na smučeh.

vse takšne novotarije »hudičevo delo«, delo, ki se ga je spomnil sam vrag. Kralj Ibn Saud je poslušal njihove pritožbe in nato odgovoril.

»Če je telefon v resnici hudičevo delo, ga ne obdržimo. Morali bi ga pa vseeno preizkusiti, če je koristen. Če je telefon delo hudiča, se preko njega ne bodo slišale besede iz Korana, ako se pa bodo čule, pomeni, da to ni hudičevo delo. Napravimo tako: En mulah naj sedi v moji palači, drugi pa v telefonski centrali. Ta naj čita nekaj stavkov iz Svete knjige, pa bomo videli, kaj se bo zgodilo.«

Veliki Alah je odobril telefon, njegove besede iz Korana so se brezhibno slišale na drugem koncu telefonske žice...

Najidealnejša ameriška zakonca

Washington, decembra.

Neki ameriški časopis je pred kratkim razpisal anketo za najidealnejši zakonski par v Združenih državah. Zaradi tega razpisa so rekateri člani tega časopisa prepotovali malone vse Združene države, da bi našli zakonca, ki sta res vredna tega imena. Končno so takšna zakonca naposled le našli.

Zakonca Hubert in Marija Mac Donaldova, ki živita v majhnem mestu na polotoku Floridi, sta baje najidealnejša zakonca vse Amerike. Kakšno je pa njuno, tako idealno življenje? Že dolgih deset let živita Mac Donaldova v srečnem zakonu. Hubert je star 35 let, Marija pa 31 let. Hu-

Vsepošod sam sneg in hud mraz. Angleški vojaki na zahodni fronti se krepcajo s toplo južino v strelskem jarku.

bert Mac Donald je uradnik in zasluži okrog 200 dolarjev na mesec. Stanuje v udobnem in ličnem stanovanju, ima vrt in avto. Ta srečni mož je sam priznal, da se je samo enkrat v življenju sprl s svojo ženo. To je bilo tedaj, ko se jima je rodil sin, in ko sta se pričkala, kakšno ime mu bosta izbrala. Končno je dobil prvi sin ime Patrick Washington, kakor

Pozneje so ruske oblasti vest zamikale, češ da je general Nelich samo član komiteja generalov, ki jih je moskovska vlada poslala na rusko-finsko fronto, da prouči vzroke ruskega neuspeha. Trgovec Nelich meni, da se njegovemu očetu v Rusiji zanesljivo dobro godi in da se ne želi vrniti v domovino, ker je dosegel tako visok položaj v sovjetski armadi. Razumljivo je, da je med znanci sedanjega generala Nelicha vest zbudila veliko senzacijo.

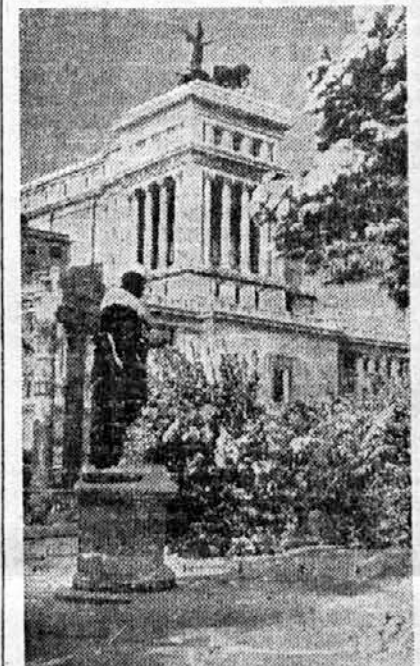
Ciganka zapustila pol milijona dinarjev

Djakovo, januarja.

Pred kratkim je v neki vasi blizu Djakova umrla 67letna ciganka Tonka Nikolićeva, znana pod imenom »baba Tonka«. Po svoji smrti je zapustila lepo premoženje — pol milijona dinarjev, po večini v dukatih.

»Baba Tonko« je poznala malone vsa Slavonija. To pa zato, ker se je skoraj štirideset let bavila s padarstvom in je baje pogosto uspešno zdravila posebno ženske bolezni. Pomagala je tudi ženskam odpravljati plod in je za enkratno delo računala ducat, okrog 1000 dinarjev. Pogosto je dobivala tudi večji honorar, to je bilo odvisno pač od premožnosti »pacientke«. Seveda je pogosto prišla navzkriž s kazenskim zakonikom in je nekajkrat tudi odsedela po nekaj mesecev robije. Vendar je vse to ni motilo. Ko se je vrnila iz zapora, je nemoteno dalje opravljala svoj posel. Vse življenje se ji je dobro

godilo. Lepo se je oblačila in še boljše jedla in hranila denar za stara leta. Njen posel ji je donasal sijajne do-

Celo Rim, znan po blagem podneblju, je letos zajel mrzli val. Na sliki vidimo Beneški trg v Rimu, ves v beli odeji.

hodke. Zdaj jo je ugrabila smrt poprej, preden je mogla izrabljati svoje veliko premoženje.

Turčija je še zmerom pod vtisom bolesti, ki ji ga je prizadel potres, eden največjih v zgodovini človeštva. Naši dve sliki kažeta grozote te elementarne katastrofe. Na gornji sliki vidimo razdejane hiše v mestu Erzinganu na potresnem ozemlju. Vidimo, da so razdivjane naravne sile potrgale celo veje z dreves. Na spodnji sliki vidimo pa, kako prezident İnönü tolaži neko kmetško mater, ki je izgubila svoj dom in vso svojo družino.

je želel oče. Drugemu sinu sta dala ime Tom Teodor, kakor je bila to materina želja.

Samo enkrat na teden gre ta idealni soprog zvečer ven in sicer v svoj šahovski klub. Isto pravico ima pa tudi njegova žena. Sicer hodi pa družina pogosto skupaj na sprehode. Točno je tudi določeno, koliko sme porabiti za svoje obleke žena in koliko mož. Prav tako gresta zakonca samo enkrat na teden v kino in samo enkrat na mesec v gledališče. Gospa Mac Donaldova je tudi dovolila svojemu možu vsak dan deset cigaret, zvečer pa tri kozarce whiskyja.

To je torej po ameriških pojmih idealni zakonski par. Drznili bi si pripomniti, da imamo pri nas dosti tako idealnih zakonov in da jih ni treba iskati z lučjo podnevlj...

Subotški trgovec je postal sovjetski general

Subotica, januarja.

Te dni je v Subotici zbudila veliko pozornost neka radijska vest. Ilija Nelich, 26letni mali trgovec v Subotici je po radiu izvedel, da je njegov oče Kristijan postal sovjetski general.

V svetovni vojni je Kristijan Nelich prišel v rusko vojno ujetništvo kot vojak šestega domobranskega polka v Subotici. Njegov sin in vsa rodbina so bili prepričani, da je že davno mrtev. Pred kratkim je pa neka tuja radijska postaja sporočila, da je prišel sovjetski general Nelich v finsko ujetništvo.

Nega las malo drugače

Nikar ne mislite, da je za nego las dovolj, če jih vsaka dva ali tri tedne umijete. Če zdaleč ne. Lepi in zdravi lasje od vas zahtevajo mnogo več. Pred vsem je v tem pogledu važen pribor za česanje, to se pravi glavnik in ščetka, ki ju je treba pogosto snafiti. Glavnik in ščetka se na vaših umazanih lasih umažeta in če si umijete glavo, ne umijete pa ščetke in glavnika, je ves trud zaman. Lasje bodo kmalu spet mastni in umazani, saj ste vso nesnago z umazanega glavnika in ščetke prenesli nazaj na lase. Posebno pa morate paziti na čistočo ščetke, ker si prav za prav s njo snafite lase, prhljaj in prah.

Glavnik najbolje očistite s koščkom vate, namočene v bencinu. Vato potegajte med vsakim zobom glavnika toliko časa, da je popolnoma čista. Nekateri umivajo glavnik v vreli vodi in milnici, kar je pa popolnoma zgrešeno. Glavnik lahko umijete tudi v alkoholu.

Razume se, da morate glavnik čistiti čim dalje od ognja, da se ne zgodi nesreča z bencinom.

Ščetko za lase umivajte tako, da jo namočite za nekaj ur v mlačni milnici. Potlej jo pa dobro izplaknite v več vodah. Nato jo dajte na brisačo, da se posuši. Tudi ščetke ne smete sušiti blizu ognja, ker se lahko pokvari.

Kakor vidite ni prav nič težko imeti glavnik in ščetko zmerom čisto, seveda s nekaj dobre volje. Tako hitro je to opravljeno, poleg tega je pa tako velike važnosti za vaše lase.

Elegantna pletena bela bluza

Za tole nežno pleteno bluzo potrebujete 300 gramov precej trdno predene bele volne, nekoliko tanjše seveda, za pletenje s pletilkami št. 3. Model je narejen za 92 do 94 cm prsne širine in 49 cm dolžine.

Za prednji desni del nasnujete 66 petelj. 6 cm visoko pletite v navadnem rebrastem vzorčku (eno desno in eno levo). Ze pri prvem centimetru napravite gumnico, in sicer tako, da snamete štiri petlje in jih v naslednji vrsti spet nasnujete. Vsako naslednjo gumnico napravite v razdalji šestih centimetrov. Prvih osem petelj od patentnega vzorčka dalje pletite gladko, to se pravi na lice desne in narobe desne, 34 naslednjih petelj pletite v vzorčku, do konca pa spet same desne na lice in desne narobe. Vzorček je tale:

1. vrsta (na lice): 2 petelj levi, 3 desne, 2 levi, 2 desni, dalje ponavljajte.

2. vrsta (narobe): Tiste petlje, ki so narobe na videz desne, podpletite desno, leve pa levo.

3. vrsta: 2 levi, ovijte, 3 petlje pod-

pletite skupaj desno, ovijte, 2 levi, 2 desni in ponavljajte.

4. vrsta: Petlje, ki so narobe na videz desne, podpletite desno, leve pa levo.

5. vrsta: Vzorec se ponavlja od prve vrste dalje.

Pri višini desetih centimetrov, računano od patentnega vzorčka dalje, začnite dodajati na rokavni strani po eno petljo na približno 1,5 cm razdalje. Pri višini 31 cm morate začeti snemati za rokavno odprtino. Na pletilkah morate imeti približno 80 petelj ali 26 cm. Za rokavno odprtino snemajte: enkrat 6 petelj, dvakrat po 3 petlje, dvakrat po 2 petlji in petkrat po eno petljo. Vsega skupaj 21 petelj. Ostalo vam je še 59 petelj. Pletite naravnost. Pri višini 40 cm ste prišli do vratnega izreza. Snemajte dvakrat po 4 petlje, enkrat 3, trikrat po dve in dvakrat po eno petljo, vsega skupaj 19 petelj.

Zdaj pletite naravnost in ko bo del dolg 47 cm, snemite petlje petkrat.

Levo polovico prednjega dela pletite prav tako kakor prvega, seveda v obratnem smislu in brez gumnic.

Za hrbet nasnujete 92 petelj in pletite, prav tako kakor pri prvih delih, 6 cm v rebrastem vzorčku. Potlej pa takole: 29 petelj gladko, 34 petelj v posebnem vzorčku, 29 petelj pa spet gladko.

Ko je del od rebrastega vzorčka dalje visok deset centimetrov, dodajte na razdaljo 1,5 cm po eno petljo na vsaki strani. Pri višini 31 cm imate na pletilki 120 petelj, potlej pa začnite oblikovati rokavni odprtini. Najprej snemajte v začetku dvakrat po 6 petelj. Potlej pletite naravnost, dokler ni hrbet visok 47 cm. Za ramena snemite štirikrat po devet petelj, ostale pa hkrati.

Za rokava nasnujete 68 petelj in pletite dva centimetra visoko v patentnem vzorčku. V začetku vsake vrste dodajte na vsaki strani po eno petljo. Na koncu jih mora biti 34 več. Pri višini devetih centimetrov začnite snemati, in sicer: v začetku vsake vrste po dve petlji na vsaki strani. Ko je na pletilki še 38 petelj, snemajte na vsaki strani po eno petljo v začetku vsake vrste. Zadnjih 22 pa snemite hkrati.

Vse dele na gosto sešijte, naposled pa vstavite rokava. Oba prednja rokava zelo na ozko obkvačkajte in po možnosti podložite s trakom.

Pri ovratniku pustite 4 začetne petlje kakor so, ostale kakšnih 123, pa nasnujete na pletilki in napletite 3 cm visoko v enotnem patentnem vzorčku. Prav naravno snemite in prišijte naposled na jopico še kakšne nežne gumbe. Jopico lahko napravite tudi z dolgimi rokavi.

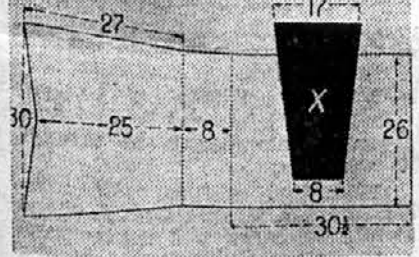
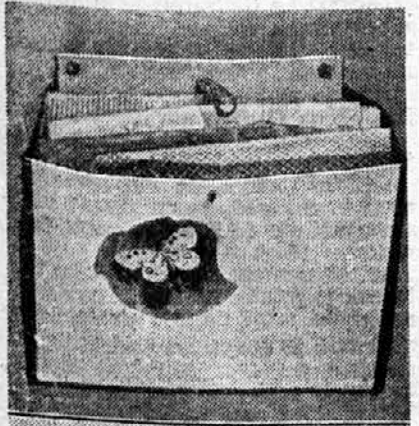
žbici in košček limonove lupine. Dajte v kozo in vlijte nanje steklenico vina. Dodajte 20 dek sladkorja v kockah. Zavrite in takoj, ko se pokaže bela pena, umaknite od ognja. Vlijte v skledo in dodajte kozareček vročega konjaka. Vzemite nagljeve žbice in limonovo lupinico iz punca. Na mizo postavite zelo vroče.

Kuhano pomarančno vino: Zavrite četrt litra vode. Ko še vre, dodajte

30 dek sladkorja v kockah in nanje nastrgajte lupino dveh pomaranč. Dodajte liter rdečega vina, po možnosti burgundca. Dodajte še sok dveh pomaranč in zavrite. Nalijte v večje kozarce, ki ste dali v vsakega rezino pomaranče.

Kavni grog: Na rob štedilnika postavite kozo s precejeno kavo (skodelico za osebo). Primesajte pol skodelice rdečega vina, ki ste ga že poprej segreli in precej osladili. Dajte na ogenj, da zavre in še vrelo postavite na mizo.

Praktični nasveti

Če v predalu ali omari, kamor spravljate star papir za zavijanje, nimate več prostora, vam priporočamo, da si napravite mapo, kakršno vidite na sliki. Narejena je hitro, obesite jo pa na kakšen primeren prostor, na primer na notranjo stran vrata kuhinjske omarice. Kos lepenske izrežite tako kakor vidite na n-ši sliki. Iz kosa kartona pa izrežite dve zagozdi. Mapo naj sprira gumijast trak, vtaknjene spredaj skozi lepenco, zadaj pa pritrjen na lezeno desčico. Na mapo lahko prilepite kakšno zabavno sliko.

Motna stekla najbolje očistimo s čisto-pisnim papirjem. Če so stekla zelo umazana, vzamemo nekoliko alkohola. Zamrznjena okna umijete najprej z vodo, ki ste ji dodali nekaj soli. Da pa preprečite, da okna znova ne zamrznemo, jih umijete z mešanico desetih delov alkohola, enega dela glicerina in nekoliko soli.

Poravnajte naročnino!

Pozimi pijte malo, toda toplo

Pozimi ni nič prijetnejšega in koristnejšega od tople pijače. Da ustrezete svojemu zdravju in sploh svojemu počutju, pijte tople pijače. Tako se boste tudi najbolje izognili boleznim, ki izvirajo od prehlada in od prevelike razlike v temperaturi.

Prinašamo navodila za pripravljanje dobrih toplih pijač.

Toplo portsko vino: Vlijte v kozo steklenico portskega vina, dodajte šest kavnihih žliček sladkorja v kockah, nekoliko limonove lupinice, dve nagljevi žlici in nekoliko celega cimeta. Postavite na ogenj in ko začne vreti, nalijte v kozarce, kamor ste dali poprej po tanek režanj limone.

Kuhano rdeče vino: Liter rdečega vina postavite na hud ogenj, dodajte 10 gramov cimeta in 125 gramov sladkorja. Ko zavre, potegnite na stran. Na mizo dajte še vroče.

Zdravilni rumov punč (za 6 oseb): V skledo dajte nekaj limonovih rezin. Dodajte 125 gramov sladkorja v kockah. Raztopite ga s tretjino litra močnega čaja (v pol litra vode 15 gramov čaja). Potlej vlijte na to kozarec ruma. Prevrte, pustite nekaj časa stati, naposled zmešajte in servirajte zelo vroče. Takšen punč lahko napravite tudi jeseni in ga shranite v dobro zaprtih steklenicah. Poleti ga dajte na mizo zelo mrzlega, ohlajenega na ledu.

Kuhano vino na francoski način: 20 dek sladkorja raztopite v nekaj žlicah vode, dajte nanj nekaj zelo tankih rezin limone in vlijte na to liter rdečega bordoja. Premešajte in zavrite. Na mizo dajte v kozarcih, ki ste dali v vsakega po rezino limone.

Rumov grog: Dajte v vre rezino limone. Vlijte nanj nekoliko sladke vode in dodajte kozareček ruma. Namesto ruma lahko uporabite tudi whisky.

Cokolada na francoski način: Razpustite v nekaj žlicah vode tablico čokolade. Dodajte nekoliko vrelega mleka ali vrele vode in pustite, da dvakrat vzkupi.

Knežji punč: Zvežite dve nagljevi

žbici in košček limonove lupine. Dajte v kozo in vlijte nanje steklenico vina. Dodajte 20 dek sladkorja v kockah. Zavrite in takoj, ko se pokaže bela pena, umaknite od ognja. Vlijte v skledo in dodajte kozareček vročega konjaka. Vzemite nagljeve žbice in limonovo lupinico iz punca. Na mizo postavite zelo vroče.

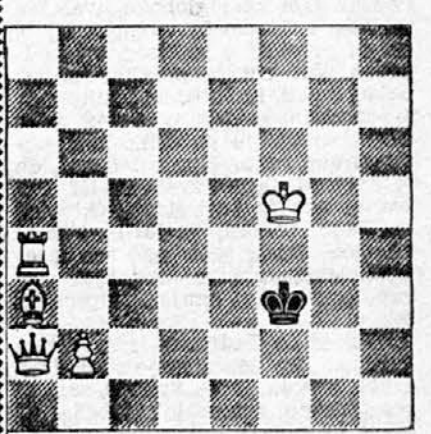
Kuhano pomarančno vino: Zavrite četrt litra vode. Ko še vre, dodajte

Primerno pokrivalo k lepemu krznenemu plašču je tale koketen klobuček, s drzno zavihanimi kraji. Ovit je z učinkovitim redkim baržunastim pajčolanom.

ŠAH

Problem št. 4
Sestavil W. A. Shinkman (1902)

Mat v 3 potezah (B 45)

Klasična kratka partija

London 1863

Beli: Steinitz Crni: N. N.

(Beli brez Tal)

1. e4	e5
2. Sf3	Sf6
3. d4	exd4
4. e5	Sd5
5. Dxd4	c6
6. Lc4	Db6
7. De4	Lc5
8. o-o	Se7
9. Sg5!	Dc7?
10. Sx7!	Tf8
11. Sd6 šah	Kd8
12. Dh4	g6?
13. Dxe7 šah	Kxe7
14. Lg5 šah	Tf8
15. exf6 šah	Kf8
16. Lh6 mat.	(H 24)

Newyork 1889

Beli: Cigorin Crni: Gossip

1. e4	e5
2. Sf3	Sf6
3. e3	d5
4. Da4	f6
5. Lb5	Sg7
6. exd4	Dxd5
7. o-o	Ld7
8. d4	e4
9. Sfd2	Sg6
10. Lc4	Da5
11. Db3	f5
12. Lf7 šah	Ke7?
13. Sc4	Da6
14. Lg5 šah	Kf7
15. Sd6 mat.	(H 57)

Dva hitra mata

Mat v 7 potezah

1. e4	e5
2. Sf3	d6
3. Lc4	h6
4. Sc3	Lg4
5. Sxe5	Lxd1
6. Lxf7 šah	Ke7
7. Sd5 mat.	

Mat v 8 potezah

1. d4	d5
2. e4	dxe4
3. f3	exf3
4. Sxf3	Sf6
5. Lc4	Lg4
6. Se5	Lh5
7. Dxe5	Sxe5
8. Lxf7 mat.	

Rešitev problema št. 3

1. Le5-c7	Ke4xd5
2. Le2-b5	Kd5-e5
3. Te1-e5 mat.	
1.	Ke4-e3
2. Lc7-g3	Ke3-e4
3. Td5-e5 mat.	

Kratka ali dolga krila?

Ne moremo trditi, da je moda kratkih kril ženskam posebno všeč. Saj so dolge hlače pravo nasprotje kratkim krilom in vendar jih ženske tako rade nosijo. To pa posebno zato, ker se v hlačah lahko bolj svobodno gibljejo.

Ženske niso vselej istega mnenja. Prav tako se tudi vsem ženskam ne poda isti kraj obleke. Tako na primer ženske, ki imajo široke boke, nikakor ne smejo nositi kratkih kril. Takim ženskam se mnogo bolj poda dvodelno zvončasto krilo, ki skriva boke. Kratka krila se tudi onim ženskam ne podajo, ki imajo široka in kratka meča. Tiste pa, ki jim je narava podarila lepe ravne noge in ozke boke, lahko mirno nosijo krila do kolen in kratke hlače dokoleerke.

Bluze, srajce in pulovri se samo takrat res lepo podajo, če so spojeni s hlačami in če niso prekratki. Ženska mora znati uporabljati hlačne žepce. Žepi pri ženskih hlačah so skoraj zmerom ozki in se zapirajo s patentno zadrgo. Vendar pa moške hlače

ČIST BEL OBRAZ

v 10 dneh z uporabo FEMINA kreme proti PEGAM. Suha ali mastna 20' - din. Po povzetju pošilja: PARFUMERIE BALOG - STARI BEČEI, Dunavska banovina.

zahtevajo, da se ženske, ki jih nosijo, nanje privadijo. To velja posebno za tiste smučarke, ki ne vedo, kako bi se bolj sprenevedale v hlačah.

Modne drobnjarile

V pariški modni hiši Lambot dobili danes prav gotovo najlepše in najbolj okusno izbrane okraske. Te drobnjarile izpopolnjujejo eleganco ženske obleke. Vse te drobnjarile so umetniško izbrane in so druga lepša od druge.

Izbira teh drobnjaril je neverjetno velika in bogata. Tu so zaponke, sponke, ploščice z najlepšimi gumbi. Med njimi lahko najdeš gumbe v obliki lepih cvetk in rezljane kovine, gumbe iz baržuna v zlatem okvirju in izvezene z zlatom. Vse te stvari, čeprav so iz kovine, so neverjetno lahke. Poleg tega lepega nakita iz rezljane kovine, je mnogo novega nakita iz jantarja. Zlate zaponke so zelo enostavne in preproste, toda njih izdelava je zelo lepa.

Tudi novi pasovi so prav lepi in okusni. So zelo enostavni in po obliki zanimivi. Ponajveč so iz kovine ali iz takšne snovi, ki ima barvo jelenovine. Zapenjajo se z zaponko iz umetnega kamenja ali pa iz rezljane kovine.

Leslie Hore-Belisha

Ob odhodu najpopularnejšega angleškega ministra

Množica ministrovih častilcev navdušeno pozdravlja Hore-Belisho, ko odstopivši minister zapušča poslopje vojnega ministrstva

V času ko je bil Leslie Hore-Belisha še žurnalist, so se njegovi tovariši radi norčevali z njegovo vnamo. »Le počakajte,« so mu rekali. »Ko pride božič, vam bomo skušali podariti katerega od Disraelijevih telovnikov. To vam bo za amulet in vam bo pomagalo stopati po sledovih velikega moža.«

Disraeli, eden izmed največjih britanskih državnikov, je bil namreč Žid — prav tako kakor Hore-Belisha.

»Mladi mož je prikimal in se nasmehnil. Rekel ni nič. Le mislil si je svoje. Postal je poslanec, nato minister za promet. Njegov nasmešek ga ni nikdar zapustil. Ljudje so začeli o njem govoriti. Popularizirali sta ga dve novosti, ki ju je uvedel kaj kmalu po prevzemu resora: tako imenovani »Belisha Beacons« (t. j. Belishevi svetilniki), ki jih je velel postaviti na križstih londonskih cest; in prisilni šoferski izpit za vsakogar, kdor je hotel sestri za volan. Dotlej namreč ti izpiti na Angleškem niso bili obvezni.

Leslie Hore-Belisha je doma iz Mogadorja v Maroku; to se pravi, ne on, ampak njegova družina. Maročan in še Žid povih — pa minister v britanski vladi, in celo se v najvažnejšem resoru? Kako je neki to mogoče? Na Angleškem je to mogoče. Zakaj naj tudi ne bi bilo? Kdor živi po predpiskih, ne živi najbolje. In predpiski, da naj bi bili židje samo sodek je, da naj bi bili vredni ljudje, zato, ker so židje, manj vredni ljudje.

Vsaj Hore-Belisha nikakor ni bil manj vreden človek. Drugače ne bi bil znal kot prometni minister izsiliti novotarij, ki prihranijo na leto na tisoče človeških življenj — novotarij, ki posebno pri starokopitnih Angleških težko prodró.

In njegove reforme v vojnem ministristvu? Tudi tu je moral ledino orati. In oral jo je tako temeljito — kljub ogorčenemu nasprotovanju starih generalov — da ga nekateri kritiki že danes primerjajo s Kitchenerjem.

Manj vreden? Ne, tega Hore-Belishi pač ni moči očitati. Drugače ga Chamberlain ne bi bil v poslovilnem pismu ogovoril s krstnim imenom »Dragi Leslie«, medtem ko je v pismih na druge odstopivše ministre rabil sicer vlnjavno a hladno rodbinsko ime. Tudi drugega resora v svoji vladi mu ne bi bil ponudil v zameno za tistega, ki mu ga je vzel.

Ne, oni ljudje, ki so samo tedaj srečni, kadar odkrijejo pego sramoto na svojem bližnjem, bodo to pot razočarani. Kljub temu da je bil Žid, ni imel Hore-Belisha nobene umazane afere. A vedeti je treba, da afere na Angleškem ljudi za zmerom onemogočijo. Pred tremi ali štirimi leti je neki minister — imena se ta trenutek ne spomnim — samo nekemu prijatelju zaupal, da vlada pripravlja nov zakon o nekkih pristojbinah. Prijatelj se je s tem okoristil. Stvar je prišla na dan in minister je moral odstopiti. Njegovega imena od takrat nihče več ne sreča nikjer. Mož je mrtev pri živem telesu.

Hore-Belisha je končal oxfordsko vseučilišče in se je v svetovni vojni med prvimi javil na fronto. Udeležil se je bojev v Belgiji in srečno ukačkal premirje. Postal je odvetnik, z raven se je pa ukvarjal s častnikarstvom. Toda takrat ga je le malokdo poznal.

Tem znamenitejši je postal zato kot minister. Ni mu bilo še štirideset let, je bil že izdal prometno reformo. In ko je izročil prometni prvi z željbi označeni cestni prehod bi ga bil skoraj avto povozil — tolikšna gneča ljudi se je bila zgrnila okoli njega, da vidi priljubljenega ministra.

V vojnem ministristvu je bilo njegovo geslo: »Čim manj jalove tlake, čim manj parad, zato pa toliko več ur za šolo.« To geslo ga je priljubilo v vojašnicah, osovražilo pa pri generalih.

Ko je srečal viscounta Gorta — bilo je na smučanju v St. Moritzu v Švici — je takoj spoznal njegove izredne sposobnosti. In ni prej odnehal, dokler ga ni sprivil na mesto, kjer je danes, na vrhovno poveljstvo britanskih čet. Toda zato je moral preskočiti 35 generalov, ki so imeli po letih večjo pravico do tega mesta. Po letih da, ne pa tudi po sposobnostih...

Leta 1914 je pisal filozof Houston Stewart Chamberlain — po rodu Anglež (a nič v sorodu z angleškimi politikami istega imena), po prepričanju pa Nemec — da se Angležem nikdar ne bo posrečilo ustvariti podobno vojsko, kakršno imajo Nemci. Zgodovina svetovne vojne je pokazala, kako bridko se je Houston Stewart ušel.

Tudi lansko poletje so vse vprek govorili, da Angleži ne bodo nikdar imeli prave armade. Danes še ne moremo reči, da to ne drži. Danes lahko rečemo samo to: Če je Velika Britanija uvedla obvezno vojaščino in če je svojo vojsko tako modernizirala, da se ji ni treba sramovati primerjave z drugimi armadami, gre lep del zasluge za to odstopivšemu vojnemu ministru. Zakaj, Hore-Belisha in Churchill sta bila tako rekoč edina, ki sta bila trdno prepričana, da je vojna nezizogibna.

Churchill? Ali ne govore, da je ravnó on Belisho strmoglavil? Ali je mogoče kaj takšnega?

V politiki je vse mogoče. Mogoče je tudi to, da je res Churchill izrinil Belisho iz vlade. In mogoče je še nekaj neverjetnejšega: da sta Churchill in Hore-Belisha kljub temu ostala prijatelja... Zakaj, izključeno ni, da je Belisheva odslovitvev prav tako taktična poteza, kakor je politična taktika narekovala pred par leti odstop Samuela Hpara in Anthonyja Edena. Konservativni poslanec Beverlay Baxter je napisal po Belishevem odstopu v *Sunday-Graphicu*:

»Hore Belisha je ustvaril delo, ki ga zgodovina našega hvaležnega naroda ne bo mogla pozabiti. Njegov odstop ne pomeni konca blesteče kariere, ampak samo nje trenutno prekinitvev. Hore-Belisha se bo vrnil kakor njegov veliki rojak Disraeli.«

Popularnost Hore-Belishe

Spodaj pričbujemo kliše oglasa, ki je izšel v največjem londonskem bulvarnem listu *Daily-Expressu*. Oglas je za spoznanje manjši od četrtine strani velikega formata angleških listov in je moral stati celo premoženje. Objavljamo ga zato, da nazorno pokažemo, kako popularen je odstopivši vojni minister; pa tudi zato, da bodo naši bralci videli, koliko temperamenta (če že ne čustva) je zmožen Anglež — tisti Anglež, ki je razkričan za vzor sebičnega kramarja.

V slovenščino bi gornji poziv lahko prevedli nekako takole:

MORAMO IMETI HORE-BELISHO!

Če bi naš narod imel kaj energičnih, iniciativnih in odločnih mož: če bi vsi naši državniki znali iti preko okostenelih šeg in običajev, kadar je treba vojno dobiti, bi mogli mirno nreboleti izubo Hore-Belishe.

Ali, stvar je takšna:

Imamo Chamberlaina, imamo Churchilla in smo imeli Hore-Belisho.

Tistega Hore-Belisho, ki je znal, se preden je počila vojna, izpremeniti vojsko iz l. 1918. v vojsko iz leta 1939. — In sicer tako dobro organizirano in spremljeno vojsko, da se je že drugi dan po vojni napovedi začela izkrcavati na Francoskem po pripravljenem načrtu; tistega Hore-Belisho, ki je vse te stišee mož, tovrne varone točve in tanto sprivil brez sleherne izgube čez Rokavski preliv, okužen s podmornicami.

Nišče ne napravi omelet, če ne ublje jajc. Nišče ne more reformirati in oživiti starih tradicij naše vojske, ne da bi komu stajali na kurja očesa.

Ali zato moremo dovoliti — ali more dovoliti britanski imperij, da se vojni kabinet evropa uslug moža, ki je sam in brez sleherne pomoči dosegel tolikanj presenetljiv uspeh?

NE, NE MOREMO POGREŠATI HORE-BELISHO

Vojnemu kabinetu se potrebni energija, mladost in elan. Hore-Belisha ima te očitke.

ZATO SE MORA VRNITI V VOJNI KABINET

PISITE ALI BRZOJAVITE SVOJEMU POSLANCU SE DANES!

Ta oglas je izšel v *Daily-Expressu* 10. januarja, t. j. 4 dni po odstopu Hore-Belishe; to se pravi, ministri prijatelji so ga oddali ne v navalu trenutnega ogorčenja, ampak po zrellem in hladnem premisleku.

We must have Hore-Belisha!

IF public life bristled with men of energy, initiative and drive; if all our statesmen had the power to override convention and tradition in order to win the War, we might be able to view the loss of Leslie Hore-Belisha with equanimity.

But, as it is.....
We have CHAMBERLAIN,
we have CHURCHILL,
and we had HORE-BELISHA.

Hore-Belisha, who, before the War came, had turned the Army of 1918 into the Army of 1939. An Army so organised and equipped that the day after War was declared it had started landing in France on a pre-arranged plan which carried all those hundreds of thousands of men, lorries, guns and tanks across a submarine-haunted sea without a single casualty.

You can't make omelettes without breaking eggs. You cannot reform and reinvigorate the entire tradition of an Army without treading on some people's corns.

But can we, can the British Empire, afford to rob the War Cabinet of the services of a man who, alone and unaided, could achieve such an amazing result?

We can't lose Hore-Belisha

The War Cabinet needs energy, youth and drive. Hore-Belisha has these qualities.

He must come back to the War Cabinet

Write or Wire to your M.P.
AT ONCE!

Ogledalo demokracije

Pomen Gallupovega »otipavanja« javnega mnenja
Napisal Robert R. Updegraff
(»Forum and Century«, Newyork)

Glavna slabost naše demokracije, je zapisal lord Bryce v svoji knjigi »Ameriška skupnost«, je pomanjkanje primerne metode, da bi spoznali javno mnenje o tem ali onem dogodku kako drugače in ne samo pri redkih volivnih priložnostih in pri dragih referendumih (glasovanjih).

Danes, petdeset let pozneje, imamo instrument, ki lahko z njim merimo in tehtamo javno mnenje od tedna do tedna, od mesca do mesca. Ta instrument so ankete, ki jih prireja doktor Georgea Gallupa »Institut za javno mnenje«, in statistični »Pregledi javnega mnenja«, ki jih sestavlja Elmo Roper.

Pred kratkim sem skušal dognati, kako misli o teh anketah uradni Washington. Povprašal sem senatorje, poslance, žurnaliste, časopisne reporterje, parlamentarne poročevalce, predsedniške kandidate, politike in uradnike. Ugotovil sem, da v Washingtonu vsi tja gor do ministrov komaj čakajo rezultatov teh anket.

»Ali se vam stvar zdi tehtna?« sem vprašal.

»Zelo,« so mi odgovorjali povsod. Sel sem v senat. Govoril je ravnó senator Bilbo. Komaj sem sedel, sem že slišal, kako je rekel: »Gospod predsednik! Moj predlog je poskus,

povedal rezultate vseučiliških volitev in se je samo enkrat ušel.

Na zadnjem zasedanju kongresa je poslanec Pierce iz Oregona predlagal, naj vlada takšne ankete prepove, češ: »Od petih oseb bo ena zmerom glasovala za stranko, ki ima največ upanja na zmago.«

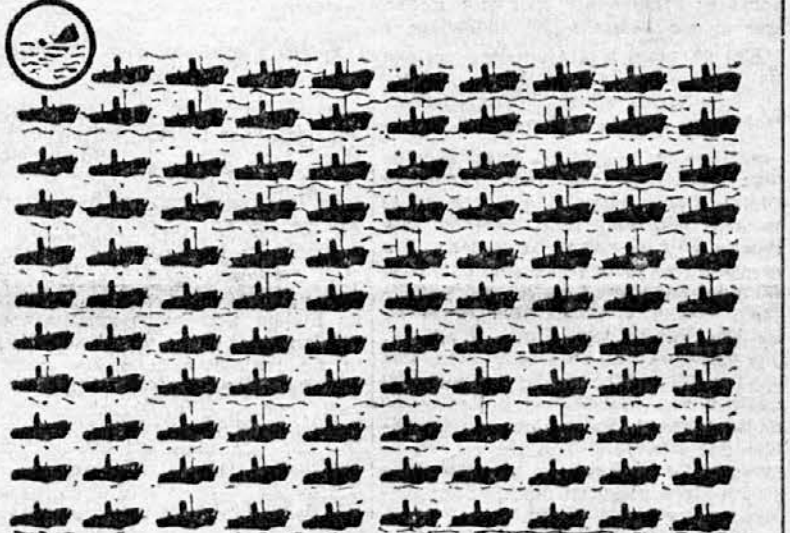
Gallup odgovarja na ta pomislek: »Če bi to držalo, bi se moralo med objavo napovedi in volitvami 20% prebivalstva odločiti za favorita. Toda doslej ni o tem niti sledu. To dokazujejo tudi napovedi Elma Roperja, objavljene mesec dni pred volitvami.

Mislili so tudi, da bodo lepega dne omahljivci postavili Gallupa štetilke na glavo. Kaj še! Gallup in Roper sta pri pregledu volivnih rezultatov dognala, da se omahljivci porazdele pri volitvah malone enakomerno na vse stranke.

Ameriško javnost med vsemi anketami najbolj zanimajo volivne napovedi. Toda najdragocenejša na tej novi tehniki je okoliščina, da se iz teh anket lahko teden za tednom zaključe reakcija javnosti na vse, kar se tiče splošnega blagra.

»Dogodki ne čakajo na volitve in javno mnenje ne stoji pri miru,« je

LA FAILLITE DE LA GUERRE DES MINES ET DES SOUS-MARINS ALLEMANDS

Gornji grafičon je približil te dni veliki francoski list *Paris-soir* namesto dolgovodne noveletne bilance o nemških uspehih na morju. Ladja v krogu predstavlja tonažo angleških ladij, ki so jih Nemci doslej potopili, vse ostalo brodovje na gornji sliki pa simbolizira ladje, ki so kljub nemški podmorniški in minski blokadi srečno pripule v britanska pristanišča, otovorjene z živežem, orožjem itd. Razmerje med potopljeno in nepoškodovano tonažo je 1:110. To se pravi: na vsakih 1000 ton angleških ladij, ki so jih Nemci uničili, je priplulo v angleške luke 110.000 ton. A to, pravijo Angleži in Francozi, se je zgodilo v času, ko sta bili nemška podmorniška vojna in nevarnost pred nemškimi minami na vrhuncu.

kako bi ustregli željam ameriškega naroda, željam, ki se očitno zrcalijo iz anket dr. Gallupa. V zapisnikih parlamentarnih sej se pogosto pojavi ime Gallupa in tudi »Pregledi javnega mnenja« igra v kongresnih debatah važno vlogo.

Stališče parlamentarcev do Gallupe metode je različno. Eni trde, da so te ankete »važen instrument demokracije«, spet drugi so pa prepričani, da je »Gallupov sistem glavna nevarnost v naši politični zgodovini«.

Pomisleki proti Gallupu so v glavnem tile:

1. Preprost človek zna sicer izbirati med tem ali onim kandidatom, ne gre pa zahtevati, da naj pametno razsodi v abstraktnih vprašanjih;
2. Objavljanje rezultatov takšnih anket vpliva na javnost in otežkoča razprave;
3. Gallupovo glasovanje o kandidatih utegne izpodrinuti strankarske shode. »Prihodnjega kandidata za prezidenta bo postavil dr. George Gallupa,« mi je srđito rekel neki član kongresa;
4. Takšne ankete ne pokažejo točne slike.

Na te pomisleke odgovarjajo pristaiš Gallupovih anket: Kar se tiče trditve, da preprosti ljudje ne znajo razsojati o abstraktnih zadevah, je menil suho neki politik: »To počno že lep čas, namreč pri slehernih volitvah v zadnjih 150 letih.«

Kar se tiče trditve, da ti rezultat ne morejo biti točni, odločajo volitve same. Reči je treba, da so se Gallupove številke doslej imenitno obnesle. Napoved predsedniških volitev leta 1936, se je dejanskim številkam približala na 0'7%! Gallup je tudi na-

rekel pri neki priložnosti dr. Gallupa. »Neprestano se pojavljajo novi činitelji in potrebno je, vsak čas vedeti, kaj ljudstvo misli.«

Poučne številke iz Amerike

Mesečnik *Fortune* je te dni spet približil rezultate več anket, ki jih je priredil po Gallupovi metodi »otipavanja« javnega mnenja.

Naj nekatere teh rezultatov tudi mi objavimo!
Kaj letos najbolj zanima Američane? Prezidentske volitve kajpada! Kakšna je prognoza?

Demokrati	
Franklin Roosevelt . . .	30'6%
Podpredsednik Garner . . .	4'5%
Cordell Hull	2'9%
Paul McNutt	2'1%
Drugi kandidati	0'5%
Nedoločni odgovori	8'0%
<i>Skupaj demokrati . . . . .</i>	<i>48'6%</i>
Republikanci	
Thomas Dewey	9'1%
Senator Vandenberg	4'9%
Senator Taft	3'9%
Herbert Hoover	1'6%
Drugi kandidati	1'3%
Nedoločni odgovori	12'7%
<i>Skupaj republikanci . . . .</i>	<i>33'5%</i>

(Ostalih 17'9% si želi kandidata iz katere druge stranke, ali pa niso hoteli dati določnega odgovora.)

Številke kažejo, da ima Roosevelt več upanja v zmago kakor vsi republikanci skupaj.

Nadaljevanje na 1. strani

SODOBNI PROBLEMI

Civilno prebivalstvo in današnja vojna

Izjava našega vojnega ministra o vlogi, ki jo igra vojaška morala v vojni

Armijski general in vojni minister g. Milan O. Nedić je dal beograjski Politiki izjavo; v njej pravi med drugim:

Vojska črpa svojo silo iz sile naroda. Kakšen je narod, takšna je njegova vojska. V svetovni zgodovini pa tudi zdaj se še ni zgodilo, da bi imel narod, ki je bil razdvojen v notranjih političnih borbah in nediscipliniran brez narodne duše, da bi imel takšen narod dobro vojsko, ali pa narobe. Vsi moderni topovi, vsa moderna letala, vse velike vojne ladje pomenijo le malo v rekah slabe armade.

Naš narod je zmerom dajal dobro armado in dobre starejše, to tudi sicer potrjuje naša zgodovina. Zato je tudi bil prveversten vojaški narod. Zadovoljen z malim, pogosto samo s skorje kruha, obložen slabo in celo slabo oborožen, velikih moralnih lastnosti, ni nikoli vprašal, kdo je sovražnik.

temveč kje je. Zaradi obrambe svoje svobode, svoje domovine in svojih pravic se je spoprijel z močnimi carji in bogato oboroženimi armadami.

V nadaljevanju izjave je posvetil gospod minister nekaj tehtnih besed o položaju in dolžnostih civilnega prebivalstva v primeru vojne:

Današnja vojna nima front. V njej se bori ves narod, veliko in malo, moški in ženske, staro in mlado. Vsak sodeluje na svoj način. V ozadju operativne vojske, to smo imeli prav zdaj priložnost večkrat slišati, so večji pokolji kakor na fronti. Iz tega vzroka se ob pravem času ves narod pripravlja, da bi mogel zdržati vse grozote vojne, da ne bi v vojni popustila ne operativna fronta, ne zaledje. Zato imamo danes tako imenovano splošno državno mobilizacijo, kjer pripada slehernemu državljanu vloga pri obrambi skupnih narodnih interesov. Torej

imamo dve armadi: eno, ki se bori na fronti in drugo v zaledju, ki pomaga da vzdržita vojno armada in narod. Ta druga armada se imenuje armada dela ali pomožna armada.

Po tej razlagi je jasno, da moramo narod poučiti, obveščati in pripravljati na te velike preizkušnje, ki so v zvezi s sodobno vojno. Kakor dokazujejo dogodki, so se razblinile vse sanje filantropov, ki so sanjali o večnem miru med ljudmi in med državami. Narobe, zdí se, da so narodi toliko bolj sebični, požrešni in surovi, kolikor naprednejši so.

V zaključku svoje izjave je g. general dejal: Vojaški krogi, rezervni in aktivni podčastniki in častniki morajo biti v teh težkih dneh poučeni o sedanjosti in prežeti s preteklostjo, da bodo tako sposobni za velike preizkušnje, ki jih vidim v bližnji bodočnosti za obrambo naše svobode in naših pravic.

K tragediji turškega naroda

ZLE SLUTNJE OB TURŠKEM POTRESU

Ravnatelj beograjskega seizmografskega zavoda napoveduje morebitno razširitev turškega potresa tudi na Vzhodno Evropo

V času, ko boremo grozotna poročila s front, je morda strahotnost poročila o potresu na Turškem nekoliko zbledela. Ko smo pa bolj natanko prebrali vse huje in huje vesti o razdejanju, ki ga je povzročila ta ogromna elementarna katastrofa, smo se zavedeli, da je bila katastrofa po svojem obsegu pa tudi po svojih žrtvah kar enakovredna strahotam današnjega bojevanja. Tedaj smo se plašno vprašali: »Bogve, ali tudi nas ne bo lepša dne doletelo kaj podobnega?«

Kaj pa pravi k strahotnemu potresu na Turškem strokovnjak, profesor dr. Jelenc Mihajlović, ravnatelj Seizmografskega zavoda v Beogradu?

Znano je, da potresi že od začetka tega stoletja tudi Balkanu niso prizanašali. Bilo je od leta 1902. več precej močnih potresov. Leta 1904 in leta 1905 je bil hud potres okrog srednjega in spodnjega teka reke Struma. Leta 1911, je divjal hud potres pri Ohridskem jezeru. V južni Bolgariji je bil pa hud potres leta 1928. (Tudi pri nas je skraj vsako leto kakšen šibkejši sunok, ki pa doslej ni povzročil huje škode. Marsikateri bralec se bo pa še spomnil hudega potresa na veliko noč leta 1895. v Ljubljani, ko so mnoge hiše popokale in ko so malone z vseh streh padali dimniki. Op. ur.)

Zakaj nastajajo potresi

Zemeljska skorja je nastala zato, ker se je naša zemlja v notranjosti počasneje ohlajala kakor na površini. Čeprav je zemeljska skorja dovolj prožna, vendar je obseg zemeljske skorje še zmerom večji kakor je delno ohlajeno zemeljsko jedro. Zemeljska skorja se po malem skuša prilagoditi velikosti tega jedra in se zato giblje.

Potres v Mali Aziji je bil izredno globok

Največ potresov, ki so jih zabeležile seizmografske postaje od svojega obstoja, leta 1905., je bilo v globini 70 km. Vsi ti potresi so bili tektonski, toda tudi najhuji niso prekoracili globine 100 km.

Narobe je bil pa strahoviti potres v Mali Aziji izredno globok. Globina gibanja zemeljskih plasti pri tem izredno hudem potresu je znašala 200 do 300 km. Prvi sunki so navadno kratki, in ne trajajo dalje kakor deset do dvanajst sekund. Ker se pa po navadi zaporedno ponavljajo, čeprav se spoznanje šibkejši, se zdí, kakor da bi trajali neprenehoma kar več minut. Pri prvih sunkih se porušit največ hiš. Zgodi se pa, da se ti sunki tako hitro ponavljajo, da se zdí, kakor da bi potres trajal kar pol ure.

Nekateri mislijo, da trajajo potresi samo nekaj minut ali največ eno uro ali en dan. Da se zemeljske plasti popolnoma umirijo, traja od prvega sunka več let. Kakpak potresi potlej navadno niso več tako močni, včasih pa sploh ne opazimo tega gibanja. To pa še ne pomeni, da so se zemeljske plasti že pomirile.

Mislím, da bo minilo okrog pet let, dokler se ne bodo umirile vse zemeljske plasti, ki so se pričele gibati in povzročile potres v Turčiji. Ze zdaj so se ponekod potresi v Mali Aziji ponovili, čeprav ne v tolikšnem obsegu in ne s tolikšno močjo. Po teh pojavih pa vsekako lahko sklepamo, da se zemeljske plasti še niso umirile in po mojem mnenju se tudi še slepa ne bodo.

Kje utegnemo zdaj še nastati potresi?

Utegnilo bi se zgoditi, da nastanejo novi potresi kot posledice razgibanih zemeljskih plasti zaradi potresa na Turškem. Katero ozemlje bi bilo v tem primeru najbolj prizadeto? Vsekako vse obale Egejskega morja, bodisi v Mali Aziji ali na Balkanu. Balkan je po zemeljski sestavi zelo podoben ozemlju v Mali Aziji, kjer je bil pred kratkim ta strahotni potres. Kakpak to še ne pomeni, da bi utegnili biti tudi pri nas podoben potres, saj je znano, da pri nas doslej še ni bilo potresov v tolikšnem obsegu. Morda bi mogli po tem sklepati na čvrstost balkanskih tal. Nikakor pa ne moremo točno vedeti, kje bo zaradi gibanja zemeljskih plasti, sproženega pri turškem potresu, nastal nov potres.

Naj še dodam, da terjajo tektonski potresi največ žrtve, ker so najhuji. Razen tektonskih potresov imamo še vulkanske potrese, ki jih povzročijo izbruhi vulkanov. Ti pa vsekako niso tako nevarni kakor tektonski, ker tudi nimajo tolikšnega obsega.

Danes, po teh težkih dogodkih na Turškem, se moramo zavedati, da spada gibanje tal v Mali Aziji in Vzhodni Evropi med najusodnejše probleme današnjega časa.

Finški Maginot MARŠAL MANNERHEIM

Življenje in značaj človeka, ki se je boril in se bori za finsko svobodo in samostojnost

Maršal Finske, baron Karel Mannerheim je danes z dva in sedemdesetimi leti nedvomno najstarejši med aktivnimi vojskovodji Evrope, in se je že boril proti Rusiji. Zanimivo je pa, da je svojo vojaško kariero začel kot ruski častnik. Leta 1905. se je kot ruski častnik udeležil vojne Japoncem, leta 1914., v svetovni vojni, se je pa tudi boril na ruski strani.

Ko je v Rusiji dobil oblast v roke bolševizem, je dal baron Mannerheim slovo ruski vojski in se vrnil v domovino. Tri mesece pozneje ga je finski senat imenoval za vrhovnega zapovednika finske bele armade, ki je bila nje naloga očistiti Finsko bolševikov. Precej nerad je tedaj general Mannerheim pristal na oboroženo pomoč Nemcem, boječ se, da bodo Nemci pozneje hoteli Finsko spremeniti v svojo valžno državo. Pozneje se je pa to prijateljstvo, rojeno v sili, spremenilo v iskreno prijateljstvo, ki je trajalo vse do današnjih dni. Zdi se pa, da ni več iskrenega sovražja med državama, kajti ko je pred kratkim Sovjetska Rusija napadla Finsko, je tudi Nemčija svoji prijateljici prišla obratiti hrbet.

Baron Mannerheim je pa še zdaj prilikoval takšen razplet dogodkov, zato je storil vse, da bi bila Finska toliko močna, da bi se mogla spustiti v boj s sovražnikom brez tuje pomoči. Maršal Mannerheim je zelo simpatična osebnost. Vsekako je tipičen pro-

testantski aristokrat stare šole in zelo izobražen, toda sedem križev, ki jih nosi, ni pustilo posebnih sledov v njegovi življenjski energiji. Njegova družina se je zaradi neskončnih vojn med Švedsko in Rusijo preselila na Finsko. Predniki maršala Mannerheima so bili zelo zmorni boreci v švedski vojski še v 17. in 18. stoletju, ko so se Švedi borili proti Petru Velikemu. Maršal Mannerheim še zdaj rad kakšno pove o svojih slavnih prednikih.

Njegova slavna preteklost je bila pa kajpak kamen spotike ruskim častnikom tedaj, ko je mladi Mannerheim pričel svojo vojaško kariero. Ko se je nekoč Mannerheim v družbi svojih ruskih tovarišev sprehajal okrog Poltave, kjer je Peter Veliki leta 1709. premagal Karla XII., je eden izmed častnikov porogljivo dejal:

»Vidite, dragi baron, tu so se vaši predniki spoznali z našo vojsko.«

»Motite se,« je mirno odgovoril Mannerheim, »moji predniki so spoznali Ruse v bitki pri Narvi.«

Vedeti moramo, da so Švedi v bitki pri Narvi (leta 1700.) potokili in poginali v beg večkrat močnejšo rusko armado.

Hladnokrvnost in mirnost sta značilni črta značaja barona Mannerheima. Maršal Mannerheim, osebno izredno pogumen, je znal zmerom spoštovati kri svojih vojakov. Ko mu je

nekoč neki ruski general pokazal na rusko armado, ki so jo pri poljski trdnjavi Przemyslu Avetrijci pognal v beg, in dejal: »Bolje bi bilo, da popadajo kakor da beže,« je Mannerheim mirno dejal:

»Zakaj? Kakšne koristi bi imel sovražnik od naših trupel? Bolje je varovati življenje naših ljudi, da jih bomo imeli dovolj ob ponovnem naskoku.«

Tudi to pot je imel Mannerheim prav. Kmalu nato so namreč Rusi spet osvojili trdnjavo.

Kljub svoji visoki starosti je maršal Mannerheim še zmerom tako čil in vitez kakor v poročniških letih. Prav zanesljivo je med najizobraženejšimi državniki današnjega časa. Izvrstno govori švedski, finski, ruski, angleški francoski in nemški, in pač spada med redke generalske poliglote.

Nikoli ni bilo nobenega razkola med njegovo vojaško kariero in med njegovim zasebnim življenjem. Kakor v javnosti, tako je tudi v zasebnem življenju baron Mannerheim skromen, tih in simpatičen.

Dve hčeri ima: Jospino in Sonjo; obe živita v tujini. Jospina živi v Londonu, Sonja pa v Parizu. Sonja se posebno posveča delu za finsko kolonijo v francoski prestolnici. Jeseni, preden je svetovna nevihta zamračila obzorja je maršal obiskal obe svoji hčeri. Tedaj so se poslednjič videli. Zdjaj hčeri ne dobivata nobenih pisem o svojem očetu, vse kar izvesta o njem, slišita po radiu ali bereta v časopisih.

H. C. Andersen: DIVJI LABODI

Nihče je ni spoznal, razen psov na verigah in lastavic pod strešnim žlebom, toda to so bile uboge živali, ki niso znale govoriti.

Tedaj je mala Eliza bridko zajokala in pomislila na svojih enajst bratov, ki so bili bogve kje daleč. Zalostna se je splazila iz gradu in hodila ves dan čez polja in čez močvirja, dokler ni prišla do velikega gozda. Sama prav ni vedela, kaj namerava, toda bila je tako žalostna in tako si je želela spet videti svoje brate, ki so zanesljivo morali zaradi hudobne mačhe v daljnji svet! Svoje brate je hotela poiskati, pa naj se zgodi kar koli!

Samo malo časa je bila v gozdu, kar se je stемnilo; Eliza pa ni vedela poti ne nazaj ne naprej.

Tedaj je legla na mehki gozdni mah, zmolila svojo večerno molitev in naslonila trudno glavo na drevesne korenine. Bilo je čisto tiho, zrak je bil mil in okrog po mahu se je kakor zelen ogenj svetilo sto in sto kresnic.

Ko se je dotaknila neke vejice nad seboj, so se kresničke vsule nanjo kakor šop utrinkov.

Vso noč je sanjala o svojih bratih. Spet so se, kakor nekdaj, igrali v razkošnem gradu, pisali z diamantnimi svinčniki na zlate tablice in pregledovali prekrasno slikanico, ki je stala pol kraljestva. Toda na zlate tablice niso, kakor nekdaj, pisali ničle in crte, temveč vsa pogumna dejanja, ki so jih ta čas storili in vse, kar so ta čas videli!

In v slikanici so vse podobe oživele: ptički so peli in ljudje so stopili iz knjige in govorili z Elizo in njenimi brati; kakor hitro je pa obrnila list, so takoj skočili nazaj v knjigo, da ne bi nastala kakšna zmešnjava.

Ko se je zbudila, je bilo sonce že zelo visoko; Eliza ga kajpak ni mogla videti, kajti vršički visokih dreves so se tako tesno stikali, da so samo njegovi žarki mogli pokukati skozi in spresti na zeleni mah čudovito svetlobno preprogo. Disalo je po zelenju. Ptički so ji sedali na ramena.

Slišala je, kako nekje žubori voda; bilo je po gozdu mnogo izvirkov in studencev in vsi so se izlivali v neko jezero, ki je imelo prelepo pečeno dno. Kajpak je okrog jezera raslo gosto grmovje, toda na enem kraju so ga jeleni odrinili, in tam je prišla Eliza k vodi.

In voda je bila tako kristalno čista, da je bila videti, kakor da bi grmčiči, ki so rasli okrog po bregu, bili narisani na dnu jezera. Razločiti si mogel vsak listič, tistega, ki ga je obevalo sonce, pa tudi tistega, ki je bil čisto v senci.

DALJE PRIHODNJC

11. nadaljevanje.

Saj ji grem lahko tudi jaz pravi... je odločno menil Jim. »V takni strašni noči vendar ne moreš na hrib.«

21. POGlavJE Svarilo

Mrs. Doorova pozneje ni vedela, kako je bila prišla na hrib. Niti cele ure ni potrebovala, da se je znašla pred grajskimi vrati.

»Kaj je, za pet ran božjih?« je mati po tistem vprašala. »Ali se mar bliža nevarnost?«

»Da, bojim se, da je tako. Veš, da bi sicer v tej pozni uri in v tem viharju ne bila prišla sem gor, mati, Lord Alceston...«

»Pa menda ne pride sém?«

»Zdelo se je, da bo Mrs. Smithova zdaj zdaj omedlela, in njena hči jo je brž potegnila do bližnjega stola.«

»Kaj išče tod? Kaj hoče?« je vsa razburjena in hripavo vprašala stara gospa. »Ali mar že vse ve?«

»Morda bi si pa rad samo grad ogledal, ko ni bil še nikoli tu.«

»Kaj naj le storim, če ostane lord dalje časa tu?« Vila je roke odobupa. »To je preveč za moje stare živce. Se ob pamet bom.«

»Tako ne smeš govoriti. Saj se sploh ne bo nič zgodilo, če boš previdna. Samo pazi moraš, da se ne bo prikazal iz svojega skrivnišča, dokler bo lord Alceston še tu.«

»Ani, ali bi ne mogla dotlejš ostati pri meni?«

»Če bo dalje ostal, bom že prišla pomagat. To ti obljubim.«

»Kako je pa zablodil k vam?« Mrs. Doorova je materi v eni sapi povedala vse dogodke tega večera.

»Tako, mati, zdaj pa moram odot. Ako bo jutraj prišel sem gor, se seveda ne smeš izdati, da si že izvedela za njegov prihod.«

»Ničesar ne potrebujem, mati. Odit moram, saj vidiš, da se bo začelo že danit.«

»Na vzhodu nad nemirnim morjem se je že jelo svitati. Mrs. Doorova se je tesno zavila v volneni šal in je urnih nog odhitela.

MRTVA NEZNANKA

KRIMINALNI ROMAN * ANGLEŠK. NAPIŠAL E. PHILLIPS OPPENHEIM

22. POGlavJE

Soba v južnem stolpu

Bilo je že skoraj popoldne, ko je lord Alceston po trdi poti brez saped stal pred grajskimi razvalinami.

»Dobro jutro! Če se ne motim, ste gospa Smithova.«

»Da, ta sem.«

»Nisem vas še sicer nikoli videl, čul sem pa že mnogokaj o vas. Lord Alceston sem.«

»Pogledala mu je v oči in globoko zavzdihnila.«

»Da, to bi verjela že na pogled, mylord. Zelo sem počaščena, da vas smem tukaj pozdraviti, čeprav je ta skala le malo vabljiva. Ali ne bi vstopili?«

»Stopil je za njo v vežo in se radovedno ogledoval okoli sebe. Odprla je vrata v obe okrajni sobi.«

»To sta edina prostora, dostojna za stanovanje. Pa še v južnem stolpu je eden.«

»Razočaran se je ozrl po sobah. »Mhm, v stolpu je pa moj oče prebival, kadar je prihajal sem.«

»Da, mylord.«

»Čudim se, da je sploh hodil sem,« je menil in stopil k oknu. »Še sanjalo se mi ni, da je grad že taka razvalina. Čimdalje vas gledam, gospa, tembolj me spominjate na nekoga, ki sem ga nedavno videl. Le spomniti se ne morem, kdo vam je bil tako podoban.«

»Da jo je natančneje ogledal, bil bil prav gotovo opazil, kako se je združila in kako je začela živčno menčati roke. Toda prav tedaj je bil stopil k drugemu oknu in se zagledal v daljavo.«

»Morda imate Mrs. Doorovo v mislih, mylord.«

»Da, saj res. Čedna in na moč ljubezniva ženica. Ali ste si mar v sorodu?«

»Moja hči je.«

»Lej, lej, saj sta si res podobni ko jajce jajcu.« je menil, obrnivši se k njej. »Vaša sreča, da imate sorodnike tu v bližini. Od zlomka pustino in dolgočasno in samotno je tu gor. Ali bi mi zdaj lahko pokazali še južni stolp?«

»Prav rada, mylord. Tamkajle visi ključ.« Pokazala je na zaprašen in s pajčevino pokriti ključ, ki je visel na zarjavlem žebju. »Odkar je bil pokojni gospod oče poslednjič tu, ni bil več v rabi.«

»Stopal je za staro gospo po dolgem zatohlem hodniku. Ko sta bila naposled v nekdanji veliki slavnosti dvorani, nad katero se je namesto stropa bočilo nebo, je zavila Mrs. Smithova na desno proti stolpnim stopnicam.«

»Tukajle, mylord,« je zasopla dejala, ko je obstala pred železnimi vrati.

»Ali je še kakšen ključ do teh vrat, Mrs. Smithova?«

»Ne.«

»In teh vrat ni nihče več odprl, odkar je bil moj pokojni oče poslednjič tu?«

»Nihče, mylord.«

»Gotovo ste tudi vi slišali o skrivnostni luči, ki mežika od tod v dolino?«

»Da, ribiči jezikajo tako. Toda ti ljudje so praznoverni.«

»Tako mislim tudi jaz, toda snoči je gorela luč — in zdi se mi, prav v tem stolpu. Videl sem jo na lastne oči. Kaj pravite k temu?«

»Pokazala je na drog zastave. »Tamkajle, mylord, obesim ob viharjih nočeh luč, da je v svarilo mornarjem. Neki moj sorodnik ima v Mewitonu več premogovnih ladij, zato sem mu obljubila, da bom izvešala luč.«

»Ali je tudi minulo noč gorela svarilna luč?«

»Tudi.«

»Skomignil je z rameni. »No, zdaj pa vstopiva!« Obrnil je ključ v zarjaveli ključavnici in po malem se je vzmet vdala.

»Ze te pajčevine in pusta ključavnica sta zgovorni pričli, da teh vrat že dolgo ni nihče odpiral.« je menil.

»Ne posebno prostorna soba je bila šestorokotna in na vse strani so gledala okna. Pohištvo je bilo moderno, skorajda razkošno. Tla je pokrivala turška preproga, leseni opeč so pa krasile velike oljnatne slike.«

Posrebreno pazite, kaj bolnik pijel! Če Vam je le mogoče, dajte mu za zdravje in užitek čim čišče najboljše mineralno vodo. Ono z rdečimi srci. Če sami bolehate ali se ne počutite dobro, zahtevajte naš brezplačni prospekt v katerem imate mnogo koristnih navodil o zdravju. Uprava Radenskega zdravlilnega kopalšča Slatina Radenci.

»Ali ostanete dalje časa tu, mylord?« je vprašala stara gospa.

»Ne, samo neke listine iščem, ki so bile last mojega očeta. Bržčas so tu.«

»Pulta in omare se ni dotaknila živa duša. Upam, da boste našli listine tamkajle. Pozneje vam bom prinesla obed. Ne smete mi zameriti, če bo preprost, toda nisem vas pričakovala. Ali naj vam pripravim posteljo, mylord?«

»Hvala, ne bom spal tukaj. Mrs. Doorova bo naročila voz, in o petih se bom odpeljal.«

Obrnila se je vstran, da ne bi opazil, kako zelo se je tega razveselila. Priklonila se je in odšla.

»Čudna starka,« je modroval. »Prav nič se ni začudila, da sem prišel. Samo ko sem govoril o tisti skrivnostni luči, je postala nemirna, a se ni hotela izdati. In kako si je oddahnila, ko sem ji povedal, da ne nameravam ostati tukaj. Še na nekoga me spominja, ne samo na hčer, a vem da se ne bom mogel spomniti...«

»Se nekaj minut je stal zatopljen v misli, potlej je pa stopil k pisalni mizi pred oknom in sedel v naslanjač. Na mizi so ležali še papirji, popisani z očetovo pisavo. Bili so zgolj zapiski za neki članek. Popisane liste je zložil skupaj, potem je pa po vrsti začel odpirati predale.«

Toda listine, ki jih je našel, mu niso odkrile tega, kar si je želel. Naposled je imel samo še en predal, a tega ni mogel odkleniti, čeprav je vtikal v ključavnico vse očetove ključe. Ozrl se je okoli, da bi našel kakšno orodje, ker pa ni uzrl ničesar pripravnega, je stopil

po rašilo. S krepkim udarcem je razbil vnanjo leseno steno predala in našel v njem razna pisma in slike. Njegov trud se mu je vendarle poplačal! Droban sveženjček, povezan s črnim trakom; položil ga je predse na mizo.

Njegovi prsti so drhteli, ko je razvezoval trak s sedmih pisem. Pogled mu je neprestano uhajal k sliki.

Slika je bila amaterska in fotografirana nekje v naravi. Bila je še imenitno ohranjena, čeprav je morala biti že zelo stara. Spoznal je očeta na njej, le kdo neki je dama, ki je stala poleg njega? Nežno mu je bila položila roko na ramo. Bila je lepa in v njenih globokih očeh je žarel očarujoč odsvit. Lase je imela plave, obraz okroglast, usta pa majcena in fino oblikovana. Najsi je bila dobra ali zlobna, lepa je bila ko jutrnja zarja.

Vzel je prvo pismo v roko. Podpisana je bila »Cécile« in vsebina je bila strastno zaljubljena. Ko je prebral še drugo in tretje pismo, je vedel toliko kakor po prvem. Na koncu četrtega pisma je pa našel odzavek, ki mu je posvetil vso pozornost. Napisano je bilo v francosčini tole:

»Pojutrnjem prideš torej semkaj — komaj doumem tolikšno srečo. Kako hrepenim po tebi; komaj čakam, da te uzrem, Bernard! Kako žalostni so bili dnevi po tvojem odhodu, in jaz sem bila tako sama tu z očetom in sestro Marie. Mnogo se je zgodilo, kar me je na moč razburilo, in nekaj o tem ti moram sporočiti. Ne bodi jezen ra svojo Cécile. Prosim te moram za veliko uslugo. Gre namreč za mojo sestro Marie. Ko si od kraja prihajal k nam, se mi je sprva zdelo, da ljubiš njo. Mnogokrat si takrat govoril z njo, mnogo pogosteje kakor z menoj. Zdelo se mi je, da je tudi ona mislila tako kakor jaz. Vse njeno občevanje z menoj se je spremenilo, odkar sva se midva zaročila. Po pravici se bojim, da je ljubosumna. Da, prepričana sem celo, popolnoma prepričana. Revica misli, da sem ji ukradla dragega. Bernard, po pravici mi povej, ali si jo res kdaj ljubil?«

»Moj oče je poln upanja in menil, da se je iznebil skrbi. Povedal mi je tudi, da je prav zaradi tebe postal srečnejši. Bojim se, da si mu postal denar. Prosim te, ne počni tega, saj veš, da sproti vse zapravi. Zdi se, da mu je bila že v zibelko položena skrb. In čeprav sem srečna sprito zavesti, da ga podpiraš in mu pomagaš, sem vendar spet globoko osramočena in žalostna prav zaradi tega. Ti dajš vse — in kaj prejemaš za to? Samo moje skromno in vročo ljubezen, toda ta je večna.«

Poslednje pismo, ki ga je vzel mladi lord v roke, je bilo pisano z drugačno pisavo in je bilo neverjetno kratko. Na vrhu je bil celo zapisan datum in naslov:

»18. Rue de St. Pierre, Pariz, 5. maja 18... Moja sestra Cécile je večraj popoldne izdihnila v mojem naročju. Nekaj ur pred svojo smrtjo je želela, naj pomagam po vas; ker sem bila pa prepričana, da ne boste mogli več priti o pravem času, vam nisem hotela delati skrbi ne truda. Sporočilo, ki mi ga je za vas s poslednjim dihom naročila, ostane moja skrivnost. Nikoli ne boste izvedeli zanj. Da je živel le še nekaj časa, vas bi preklinjala, kakor vas preklinjam jaz Marie.«

Prilagam vam tudi prepis njenega mrtiškega lista.«

Toda mladega lorda je največje presenečenje šele čakalo. Poslednja listina je bil uradno potrjeni prepis poročne lista, ki je vedel, da se je samski Bernard Clanavon pred tridesetimi leti poročil s samsko Cécile d'Augevillovo.

Lord Alceston je sedel več ko eno uro zatopljen v misli; odkril

je bil skrivnost, ki ga je neznansko vznemirila, čeprav ni pustila niti trohice sledu za morilcem njegovega očeta. Če bi se ne bil njegov oče poročil in bi tale Cécile d'Augevillova še živel, bi morda našel tu kakšno oporišče, toda stvar je že zdavnaj pokopana in pozabljena. Ko je naposled spet lepo zložil očetova pisma in jih povezal s trakom, se mu je zdelo, da bi bilo tisočkrat bolje, da jih ni nikoli bral.

Malo je še pobrskal po ostalem pohištvo, potlej se je pa začel sprehajati po sobi. Ogledoval si je slike po stenah in se razvedljal skozi okna. Ko je stopil tik okna, je opazil na tleh časniki Radoveden se je sklonil in ga pobral. Koj ob prvem pogledu je nabral celo v gube. Saj to ni mogoče! Mrs. Smithova je vendar dejala, da je bila soba mesece in mesece zaprta — tukajle na tleh leži pa »Times« od prejšnjega tedna!

23. POGlavJE Zvižaja

Lord Alceston je držal časniki v rokah in je napeto premišljal. Naposled je vrzel list spet na tla, in ni o tej zagonetni najdbi nič omenil, ko mu je nekaj minut pozneje prinesla Mrs. Smithova obed.

»Čedna soba, prav za prav,« je povzel, ko je gospodinja pogrinjala mizo. »Kje je pa moj oče spal, kadar je bil v tem zapepučenem gradu na oddihu?«

Ostro jo je opazoval in je nedvoumno ugotovil, da gospe ni bilo kdo ve kaj prijetno pri duši.

»Tu, mylord,« je obotavljivo se odgovorila. »V moji sobi stojl spalnina naslanjač, ki smo ga zmerom prinesli sem gor, kadar je bil gospod tu. Ali naj mar ukažem prinesli naslanjač tudi za vas?«

»Ne, ne, po nobeni ceni,« ji je skočil v besedo. »Rekel sem vam že, da popokline odpotujem.«

Mrs. Smithova se je nehote izpozabila in si je globoko oddahnila. Lord je bil kajpak opazil ta vzdih olajšanja, vendar ga vsaj na videz ni imel za mar.

»Ko sem bil še otrok, sem slišal čudovite zgodbe o tem gradu — ali si pa nemara samo domišljam... Ali ni v tem stolpu skrivnih kotičkov in sob? In nekega podzemeljskega hodnika? Če se ne motim, mi je oče o tem pripovedoval. Da, prav gotovo mi je pripovedoval...«

»Stopil je proti nasprotnemu oknu. toda pogled je imel ves čas uprt v ogledalo in je v njem opazoval vedenje Mrs. Smithove. Zdajci je opazil, kako se je prestrašena združila in pobledele. Tedaj je vedel, da je bil njegov sum upravičen. Vendar se ni niti z najmanjšim gibom maral izdati, temveč je zdiogočasno obstal pri oknu, kakor da bi se zanimal zgolj za pokrajino.«

»Prav gotovo se motite, mylord. Nikoli se nisem nič slišala o kakšnem podzemeljskem hodniku.«

»Skomignil je z rameni. »Lahko je tudi po vašem. Sicer pa, boljše je, da se zdajle najem. zakaj pozneje bi rad pregledal očetove listine do konca. Prosil vas bom tudi za škodelico čaja, ko pride voz.«

»Seveda, mylord. Ali vam lahko še s čim postrežem?«

»Hvala, Mrs. Smithova.«

Odšla je. Ko se je čez pol ure spet vrnila, je sedel za pisalno mizo in se je zdel vneto zatopljen v neke listine. Molče je gospodinja pospravila in spet odšla.

Počakal je še, da se je izgubil njen korak, potlej si je pa prižgal cigareto in začel napeto razmišljati.

Nekaj ur pozneje mu je prinesla Mrs. Smithova čaj in mu sporočila, da voz že čaka.

Ko je spil škodelico topliega krepčila, je zaklenil pisalno mizo in se pripravil na odhod.

»Po listine, ki sem jih pustil v pisalni mizi, bom pozneje nekoč poslal. Obvestil vas bom že o pravem času.«

Oblekel si je plašč, potem je pa začel vrteti veliki ključ na kazalcu. »Najboljše bi bilo, da bi zdaj zaklenil to sobo in izročil ta ključ svojemu odvetniku, doktorju Brudnellu,« je nato dejal.

Gospod Subito...

... pred kopalnico

ŠPORTNI TEDNIK**Razgibana športna nedelja**

Prejšnji teden nam je prinesel mnogo pestrih dogodkov ne le pri nas, ampak tudi zunaj naših meja. Čeprav smo sredi tako hude zime, da ji rečemo pomnilno enake že dolgo vrsto let, športniki ne mirujejo. Času primerno je seveda največ zimskega športa.

V mednarodnem športu nas kajpak najbolj zanima, kako bo

svetovnim smučarskim prvenstvom, določeni za dneve od 24. februarja do 3. marca v Oslu. Norvežani kot prireditelji tekmovalja dozda še niso odgovorili in vse kaže, da ga tudi ne nameravajo. Računajo namreč, da bi dolgo trajalo, preden bi jim FIS spet poverila prireditev, kajti leta 1942. je na vrsti Italija kot prirediteljica teh tekem. Norvežani čakajo zdej, da bo mednarodna federacija sama tekmovalje odpovedala; v tem primeru bi namreč Norveška ostala prirediteljica za prihodnje svetovno prvenstvo.

Mednarodna drsalna zveza je že sporočila vsem včlanjenim narodnim zvezam, da

letos ne bo ne svetovnega ne evropskega prvenstva v umetnem in hitrostnem drsanju.

Odpoved je razumljiva, ker so baš vodilne drsalne države v vojnem stanju. Ze zadnjič smo omenili, da ni računati, da bi Finska letos izvedla olimpijske igre. Vojna je v prvi vrsti prizadela evropske države in je zato razumljivo, da skušajo druge celine najti nadomestilo. Tako smo silili o japanskem sklepu, da nameravajo za leto 1941. razpisati tako imenovane

»Tihomorske ali pacifiške igre«.

Udeležilo naj bi se jih okoli 500 športnikov iz USA, Mehike, Južne Amerike, Kanade, francoske Indokine, Filipinov, Kitajske in Mandžukije ter seveda Japanci. Spored ne bi obsegel vseh olimpijskih točk, temveč samo atletiko, plavanje, rokoborbo, rugby, kolesarstvo, tenis, jadrnanje in košarko.

V Nemčiji je bilo precej zimskošportnih prireditev, ki so na njih nastopili najbolj tekmovalci. V Oberwiesenthalu pri Arlbergu je znani sudetski Nemec Lahr skočil 72 m, pri drugem skoku pa celo 73 m, a je pri tem padel in je prvo mesto zasadel Pavel Schneiderbach, ki je nastopil tudi že pri nas v Planici, s skokoma 70 in 68 m. Na znani veliki skakalnici v Sestrieri v Italiji so se prejšnjo nedeljo pomerili najboljši italijanski skakalci in nekateri Nemci. Zmagal je naš stari planiški znanec Gregor Höhl s 67 m pred Italijanom Dacolon. V Garmisch-Partenkirchenu so imeli veseljalno v višinsko razliko 500 m. Zmagala je znamenita družina Cranz, pri ženskah Christl, pri moških Rudi. Nekaj dni zatem je bil velik slalom v Arlbergu na progi, kjer je bilo lani prvenstvo Nemčije. Zmagal je olimpijski prvak Jennwein pred Rudijem Cranzem, pri ženskah pa seveda Christl Cranzova.

Na Dunaju je bilo tekmovalje za prvenstvo Nemčije v umetnem drsanju. Pri moških je zmagal Monakovčan Faber, pri dvojicah pa svetovna in olimpijska prvačka Herber-Baier pred obema Pausinoma. Pri tem naj omenimo, da sta zmagovalca povabljena na gostovanje v Beograd 20. in 21. t. m.; vabilo sta dobila tudi romunski hokejski prvak Rapid in naša Ilirja.

Na pravoslavne božične praznike je več madžarskih nogometnih klubov gostovalo na Turškem in Grškem. Ferencvaros je v Ankari igral z reprezentanco vojske in mornarice 6:4 in 1:3, v Carigradu pa nasproti Galata-Seraju 1:1. V Milanu je Italija zmagala v tenisu proti Madžarski 4:2.

Vojna je spet ugrabila znamenitega športnika: Nemec Albert Rehter, eden najboljših kolesarskih profesionalcev, se je ponorečil kot član vojaške smučarske patrulje.

V domačem športu

Je bilo zlasti živahno v hokeju. Ilirja je svojo drugo tekmo v Beogradu nasproti BKE častno izgubila 1:3. Madžarski prvak je nato gostoval v Milanu nasproti italijanski reprezentanci in izgubil 1:5; k rezultatu je pa menda mnogo pripomogel sodnik. Sledila je tekma v Ljubljani. BKE je pokazal odlično igro, kakršne v Ljubljani še nismo videli, in je zasluzeno zmagal 11:2. Iliriji manjka še precej do lanske forme.

V soboto in nedeljo so se v Zagrebu vršile tekme za državno prvenstvo, tekme, ki bi jih bili morali imeti v Ljubljani, a so nam jih notranji spori odnesli. Afera »Vodišek«, ki je že davno pokopana, je spet začela strašiti, vsekako ne v korist mirnega razvoja hokeja. Dokler bomo imeli v športu osebne spore, ne moremo upati na napredek.

V Zagrebu so se za naslov državnega prvaka, ki ga je branila Ilirja,

Vohunske avanture kapitana Rintelena**v letih 1914-1917****iz spominov takratnega šefa nemškega vohunstva****12. nadaljevanje**

Dogovorila sva se z Bonifaceom, da se bova s tem Rintelenom kakor koli seznanila. Boniface je izvedel, kateri detektiv ga zasledujejo in kje. Na skrivaj sva se jim z nekaj svojimi sodelavci pridružila. Detektiv so zvečer — nekako devet je bila ura — prežali na nekem pomolu, da se bom izkrcal iz motornega čolna — to se pravi, da se bo moj dvojniki izkrcal — da bom imel s seboj neki skrivnostni zavoj, ki so ga bili pri meni že opazili, in da bodo našli v tistem zavoju vžigalne bombe. To bi bilo dovolj, da bi me lahko prijeli.

Plazili smo se za detektivni in napeto čakali, kaj se bo zgodilo. Najprej je prišla na pomol neka ženska in željno gledala na morje. Kmalu nato se je zaslizalo brnenje motorja in nekaj sekund nato je ob pomolu res pristal motorni čoln. Iz njega je zlezle neki možak, ogrnjen v dežni plašč. Dež, ki je kar venomer prav drobn rotil, je delal temo še gostejšo, tako da ga nisimo mogli dobro videti. Iz čolna je dvignil nekakšen zavoj in prosil žensko, naj mu pomaga nositi ga. Privolila je in korakala sta drug ob drugem proti pomolu, noseč v rokah skrivnostni zavoj.

Tedaj, nista se doigo hodila, sta skočila prednja dva detektiva in se tako nerodno zadela vanju, da je zavoj padel na tla, se razvezal in da se je pričelo trkljati po tleh vse, kar je bilo v njem. Nismo mogli razločiti, kaj se je trkljalo, prav gotovo pa to niso bile naše vžigalne bombe in tudi nič podobnega ni bilo, kajti detektiva sta se v ljudno opravičila in jima celo pričela pomagati pobirati. Mož v dežnem plašču je stresel nanju kodo psokv, potem je pa z žensko odšel dalje.

Bilo je tema kakor v rogu, dež je postal še vsiljivejši, zato se mi ni dalo zasledovati svojega dvojnika. Zdej smo vedeli, kje je privezal svoj motorni čoln, zdej ga bomo lahko še večkrat polskali. Eden izmed naših sodelavcev ga je res drugi dan iztaknil v pristanišču. Moj dvojniki, ki je povzročal newyorški policiji takšne skrbi, je bil prav nedolžen prodajalec alkoholnih pijač. Sodeč po njegovem rdečem nosu, je bil sam hkrati najboljši kupec svoje robe. Bil je skoraj zmerom popolnoma pijan in je živel v divjem zakonu z neko žensko. Moral je imeti nekaj masla na glavi, kajti čeprav ni bil Rintelen, se je izmikal roki pravice in je bežal pred policijo. Lepega večera se je bil v neki pristaniški beznici opil in je čisto resno izjavil, da je neki nemški kapitan in da polaga na zavezniške ladje vžigalne bombe, ki se na odprtem morju vžgo in poženo ladjo v zrak.

Vse skupaj je bilo za nas smešno in navično, toda ameriška policija je prisegala, da je ta možak preoblečeni kapitan Rintelen. Razen tega so ugotovili, da živi Rintelen sicer v XX newyorškem jadrlnem klubu, da se od časa do časa pojavi kot eleganten tujec v najlepših in najboljnih newyorških restavracijah, toda le zakaj se ne bi mogel preobleči v pijanega pristaniškega prodajalca alkohola, če se ta poklic bolje uema z njegovim zločinskim početjem?

Naš možak je kajpak opazil, da ga detektivji zasledujejo. In ker ni imel čiste vesti, se jim je izmikal. Za zdej mu niso mogli ničesar določnega dokazati, toda okoliščina, da se izmika borili štirje klubi. Najprej je hrvaški prvak ZKD s težavo premagal Haška 4:2, drugi finalist je pa postala Ilirija, ki je premagala Marathon 4:1. V finalu je Ilirija z lahkoto zmagala nad ZKD 5:0 in si je spet priborila prvo mesto, čeprav njena igra Zagrebčanov ni popolnoma zadovoljiva. V igri za tretje in četrto mesto je Marathon po izenačeni borbi premagal Haška 5:4.

V smučarstvu

smo imeli v Ljubljani v nedeljo dobro obiskano skakalno tekmo v dolini Mostec. Tekmovalci so pokazali dober sport. Med seniorji je zasluzeno zmagal Franc Pribošek (Ilirija), med juniorji pa Branko Božič (Ljubljana). Sm. K. Ljubljana je v nedeljo dopoldne priredila pod Rožnikom tekmo štafet na 3x10 km. Zmagala je I. štafeta Ilirije v postavi Mrak, Rožič, Petrič v času 2:26:43 pred štafeto Ljubljane (Rus, Bevc, Starman) v 2:28:20. Med posamezniki je dosegel najboljši čas Ilirijan Petrič z 42:21.

V Ribnici na Pohorju so se vršile prvenstvene tekme mariborske podveze v klasični kombinaciji. Podzvezni prvak je postal Karel Fanecl (Maribor). Na Jesenicah so priredili tekme KID; prisostvoval jim je tudi zastopnik ministra za telesno vzgojo in JZSS. Prireditev je ob obilni udeležbi tekmovalcev prav dobro uspeša.

roki pravice, je še potrjevala sum, da je res pravi Rintelen. In vsi detektivji ameriške in angleške policije so si meli roke, češ da so že na pravi sledi.

Na Boniface je kmalu uganil, da nam lažni Rintelen utegne koristiti. In tako sta lepega večera dva naša sodelavca poiskala tega zanimivega prodajalca žganja in ga povabila na zapupen pogovor pri polnem kozarčku. Ko je bil že popolnoma pijan, sta ga odpeljala v avtomobilu v neko sobo, ga preoblekla v elegantno večerno obleko in ga odpeljala v neko znano newyorško restavracijo. Tako sta detektivom sijajno zagodila, hkrati je pa naš možak nehote potrdil sum, da je pravi Rintelen. To igro so moji sodelavci še večkrat ponovili in vselej se je zaradi naivnosti ameriške policije in zaradi molčnosti mojega lažnega dvojnika dobro obnesla.

Ko smo tako policijo speljali na napačno sled, smo spet svobodneje zadihali. Spet sem pričel kovati načrte, kako bi mogli do živega zavezniškem ladjam, ki so vse pogosteje nevarno pripule do svojega cilja. Dr. Scheele je dobil nova naročila. Sicer je bila nevarnost, da nas odkrijejo, zdej mnogo večja, toda kljub temu nisem hotel prenehati delati. Najeli smo nove pisarniške prostore in ustanovili novo družbo. To pot se je naše podjetje imevalo »Mexico North-Western Railway-Company«.

Človek z železnimi živci

Prostore našega novega podjetja smo vse bolj smotrno uredili, kakor prostore pri tvrdki Gibbons et Co. To pot smo se zavarovali pred morebitnimi presenečenji z različni koristnimi napravami. Naredili smo zasilen izhod, držec v neko stransko uličico, dobili smo hišni telefon in alarmne zvonce. Pričeli smo delo z novim poletom.

Dr. Scheele je dobil nova, velika naročila. Takoj po ustanovitvi našega rovega podjetja sem spoznal nekega mladega nemškega inženirja, po imenu Faya. Lepega dne je prišel k meni in razložil, da je izumil čisto nov peklenški stroj, ki ga je mogoče pritriliti na krmilo ladje in ki more poskodovati krmilo sleherne ladje, dokler ladja plove po odprtem morju. Kajpak bi potreboval nekaj denarja, da ta izum izpopolni in ga praktično preizkusi.

Videl sem, da je možak izredno zmogel in pogumen. Scheelovih vžigalnih bombic nismo mogli več tako varno vtihotapljati na zavezniške ladje — kakaj re bi poizkusili z novim izumom? Poslal sem mladega izumitelja z dvema svojima sodelavcema v okolico Newyorka, v neki zapuščen gozdiček. Tam naj bi inženir Fay dokazal, da je njegov izum res vsestransko uporaben.

V najboljšem skritem kotičku gozda je stala prava, pravcata krma s krmilom; zgradili so jo naši sodelavci posebej za preizkušnjo novega peklenškega stroja. Na krmilo te ladje je mladi inženir pritrtil svojo razdiralno pripravo. Načelo tega peklenškega stroja je bilo zelo preprosto. Na krmilo so pritrtili posebno bombo, na vrhu te bombe je bila pa teklena igla, zvezana z osjo krmila. Če se je os krmila premikala, se je premikala tu-

di igla in po malem vdrla v bombo. Kakor hitro je pa vdrla do vžigalnika, je bomba eksplodirala in krmilo raznesla.

Naloga inženirja Faya je bila, dokazati našima kapitanoma, da deluje njegov peklenški stroj neopazno in zanesljivo. Dobro uro je Fay vrtel krmilo improvizirane ladje, naša sodelavca sta pa od daleč opazovala, kaj se bo zgodilo. Na lepem je bomba eksplodirala s tolikšno silo, da so deli krmila zleteli čez glave naših kapitanov. Faya je pa zračni pritisk vrgel deset metrov daleč v goščo, kjer je obležal z nekaj polomljenimi rebri. Zaradi eksplozije je nastal požar; siri se je tako hitro, da so ga vsi trije komaj pogasili.

Radio Ljubljana od 18. do 24. I. 1940.**ČETRTEK, 18. JANUARJA**

7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Plošče do 7.45. 12.00: Plošče. 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Salonski kvartet. 14.00: Poročila. 18.00: Radijski orkester. 18.40: Slovenščina za Slovence. 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nac. ura. 19.40: Objave. 19.50: Deset minut zabave. 20.00: Pevsko društvo »Savac«. 20.45: Plošče. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

PETEK, 19. JANUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Plošče do 7.45. 11.00: Solška ura. 12.00: Plošče. 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Radijski orkester. 14.00: Poročila. 18.00: Ženska ura. 18.20: Plošče. 18.40: Francoščina. 19.00: Napovedi poročila. 19.20: Nac. ura. 19.40: Objave. 19.50: Kotiček SPD:: Smučišča v Kamniških planinah. 20.00: Radijski orkester. 21.10: Sonata: gdč. Herta Seifert, klavir. g. Srečko Kopec, predavanje. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

Če nastopi pri ženi seksualna nervoznost (seksualna nevrastenija) lahko poskusite s „PROFEMIN“ hormonskimi pilulami za ženske

Dobivajo se v lekarnah. Poskusna škatlica s 30 pilulami din 81—, s 100 pil. din 217—, po povzetju razpošilja: lekarna BAHOVEC, Ljubljana. Zehrevate popis in obširno navodilo, ki jih brezplačno razpošilja: Glavno skladišče farm.-kem. laboratorij

Vis-Vit, Zagreb, Langov trg 3
Ogl. reg. S. br. 5846/39

Premog-Koks-Drva

REŠMAN LOJZE - Ljubljana
Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 21
Telefon 33-53

TRTA

Čepiljenke najplemenitejših vrst ter različne v koreniki Kober 588, teletki 88. Riparia in Chasselas, vse zajamčeno čisto in prvovrstno, dobavljajo: Prvi jugoslavenski lozniaci, Daruvar. Zahtevajte cenike.

ŠIVALNI STROJI

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri naprodaj po neverjetno nizkih cenah

NOVA TRGOVINA
TYRŠEVA (DUNAJSKA) CESTA ŠTEV. 36
nasproti Gospodarske zveze

SOBOTA, 20. JANUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Plošče do 7.45. 12.00: Plošče. 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Plošče. 14.00: Poročila. 17.00: Otroška ura. 17.50: Pregled sporeda. 18.00: Radijski orkester. 18.40: Lega in geopolitična struktura slovenskega ozemlja. 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nac. ura. 19.40: Objave. 20.00: O zunanjih politiki. 20.30: Muzikanta Bog ne zapusti. Pisan večer. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

NEDELJA, 21. JANUARJA

8.00: Jutrnji pozdrav. 8.15: Kmečki trio. 9.00: Napovedi, poročila. 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve 9.45: Verski govor. 10.00: Plošče. 10.30: Radijski orkester. 12.00: Plošče. 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Ruski sekretel in duet harmonik. 17.00: Kmet. ura. 17.30: Pevski zbor »Zorac«. 18.30: Plošče po željah. 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nac. ura. 19.40: Objave. 20.00: Radijski orkester. 21.15: Vijolinski koncert. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK, 22. JANUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Plošče do 7.45. 12.00: Plošče. 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Radijski orkester. 14.00: Poročila. 18.00: Zdravstvena ura. 18.20: Plošče. 18.40: Doba žitnice in taborov na Primorskem. 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nac. ura. 19.40: Objave. 19.45: Več maniro — pa brez zamere. 20.00: Plošče. 20.45: Ura slovenske glasbe. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Kvartet mandolin. Konec ob 23. uri.

TOREK, 23. JANUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Plošče. 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Radijski orkester. 14.00: Poročila. 18.00: Plošče. 18.40: Filozofija gospodarstva malega naroda. 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nac. ura. 19.40: Objave. 19.50: Deset minut zabave. 20.00: Plošče. 20.20: Dve zabavni enodejanki. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

SREDA, 24. JANUARJA

7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Plošče do 7.45. 12.00: Plošče. 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Plošče. 14.00: Poročila. 18.00: Mladinska ura. 18.40: Slovenske pravne starine. 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nac. ura. 19.40: Objave. 19.50: Uvod v prenos. 20.00: Prenos iz ljubljanskega opernega gledališča. Konec ob 23. uri.

Po trudapolnem delu — zabava in razvedrilo v »Družinskem tedniku«!

FR. P. ZAJEC

IZPRAŠAN OPTIK IN URAR

LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6 pri franciškanskem mostu

vse vrstne očala, čaj ogledi, ap. amer. caromet. vromometri, dr. Velika izbira ur, zlatne in srebrne. Samo tv. letna optika. Cenik brezplačno.

MALI OGLASI**OREHOVA JEDRCA**

nova, sortiran cvetlični med in medico dobite naiceneje v

MEDARMI

Ljubljana, Zidovska ul. 6. 48. T.

CITRE PRODAM lepega zvoka in dobre ohranjenosti. Poudrbe pod »Citres« na upravo »Družinskega tednika«.

Spremembo vremena

najprej občutijo noge. Pečejo Vas podplatit in boljše kurja očesa. Človek je nerazporežen, hitro se utruja in nima volje za nobeno delo.

Ako Vas to doleti, pridite v našo pedikuro, da Vam pregledamo noge, jih speditiramo, osvežimo z masažo in Vam tako zopet vrnemo dobro razpoloženje. Po pedikiranju boste zopet dobro in lahko hodili.

Naša moderna pedikura je higijensko urejena, tako da Vam nudi vso udobnost. Naši pedikerji so izučeni v strokovnih solah pod nadzorstvom zdravnika, tako da Vam zamorejo dati pravilne nasvete v pogledu nege nog. Vse delo opravljajo oprezno in brez bolečin. V današnjem času res ni potrebno, da trpite bolečine na nogah, dovolj je, da posvetite negi nog več pažnje. Pedikura in masaža nog stane din 10—. Prosimo Vas, da nas obiščete in da se prepričate o naši službi. Rade volje Vam pomagamo.

